

ALGIMANTAS KATILIUS

ŽEMAIČIŲ VYSKUPIJOS VYRŲ VIENUOLYNŲ
TINKLAS XVIII A. PAB. – XX A. PRADŽIOJE

XIX a. vienuolynų tinklas tiek Žemaičių vyskupijoje, tiek kitose Rusijos imperijos vyskupijose priklausė nuo civilinės valdžios vykdytos politikos vienuolynų atžvilgiu. Ta politika buvo paremta principu iki minimumo sumažinti vienuolynų skaičių ir taip panaikinti vienuolių turėtą įtaką visuomenėje. Žemaičių vyskupijoje vienuolynai irgi buvo uždarinėjami, kol liko veikti vienas vyrų vienuolynas (moterų buvo palikti du).

Istorinėje literatūroje yra rašyta apie atskirus Žemaičių vyskupijos vienuolynus. Galima paminėti *Lietuvos vienuolynų vadovą*¹, straipsnių rinkinius ir monografijas² bei atskirus straipsnius³, kuriuose vienu ar kitu aspektu aptariami vienuolynų praeities klausimai. Tačiau šioje

¹ *Lietuvos vienuolynai. Vadovas*, sudarė Rūta Janonienė, Dalia Kalajumienė, Vilnius: Vilniaus dailės akademijos leidykla, 1998.

² *Tytuvėnų bernardinų bažnyčia ir vienuolynas*, sudarė dr. Dalia Klajumienė, (ser. *Žemaitijos vienuolynai*), Vilnius: Vilniaus dailės akademijos leidykla, 2004; *Rokitai ir Kęstaičiai*, sudarė Povilas Švėrebas, ser. *Žemaičių praeitis*, 14), Vilnius: Vilniaus dailės akademijos leidykla, 2010; Dalia Vasiliūnienė, *Žemaičių Kalvarija: Piligriminio centro istorija ir dailė XVII–XIX a.*, Vilnius: Aidai, 2010. Kai kurie Telšių bernardinų vienuolyno istorijos klausimai aptariami knygoje: Adomas Butrimas, *Telšiai: sakralinis kompleksas Insulos kalvoje*, Vilnius: Vilniaus dailės akademijos leidykla, 2008.

³ Viktoras Gidžiūnas, „Vienuolijos Lietuvoje XIII–XIX amžiuje“, in: *Lietuvių katalikų mokslo akademijos metraštis*, Roma, 1970, t. 5, p. 261–297; Regina Laukaitytė, „Kretingos pranciškonų vienuolynas XIX a. pab. – XX a. pr.“, in: *Žemaičių praeitis*, Vilnius, 1998, t. 8, p. 66–76; Arvydas Pacevičius, „Lietuvos bernardinų provincija ir vienuolynai Žemaitijoje XIX a. pirmojoje pusėje“, in: *Žemaičių praeitis*, Vilnius, 1998, t. 8, p. 56–65; Aldona Prašmantaitė, „Žemaičių vyskupijos vyrų vienuolynų 1832 m. likvidavimo akcija: motyvai ir tikslai“, in: *Lietuvių katalikų mokslo akademijos metraštis*, Vilnius, 2005, t. 26, p. 289–305; Dalia Vasiliūnienė, „Žemaičių Kalvarijos dominikonų vienuolynas ir didžiavalstybinė Rusijos politika XIX a.: Lietuvos menas permainų laikais“, in: *Kultūrologija*, Vilnius, 2002, t. 9, p. 149–172.

literatūroje nėra aptartas Žemaičių vyskupijos vyrų vienuolynų tinklas XVIII a. pabaigoje – XX a. pradžioje. Šio straipsnio archyvinį pagrindą sudaro dokumentai, saugomi Lietuvos valstybės istorijos archyve (LVIA), ir Lietuvos istorijos instituto bibliotekos rankraštyne (LIIR) esantys vienuolynų vizitacijos aktų mikrofilmai, kurie Leonido Žilevičiaus iniciatyva buvo padaryti Rusijos valstybiniame istorijos archyve (RVIA).

Straipsnyje siekiama apibendrinti duomenis apie Žemaičių vyskupijos vyrų vienuolynų tinklą, pateikti atskirų metų duomenis apie vienuolių skaičių, vienuolynuose veikusias mokyklas, špitoles, vienuolių socialinę ir geografinę kilmę, išsimokslinimą. Svarbi šio straipsnio dalis yra jo pirmas priedas, kuriame pateikiami Žemaičių vyskupijos vienuolynuose 1817–1818 metais buvusių vienuolių (išskyrus rokitus) biografijos duomenys.

Žemaičių vyskupijos vienuolynai. Žemaičių vyskupijos, o nuo XIX a. vidurio Žemaičių (Telšių) vyskupijos teritorija keitė ribas. Vyskupijos buvo pertvarkytos pagal caro Nikolajaus I 1848 m. lapkričio 29 d. įsaką. Iš Vilniaus vyskupijos Žemaičių vyskupijai buvo priskirti šie dekanatai: Kauno, Panevėžio, Obelių, Ukmergės, Utenos Zarasų, Kuršo ir Žiemgalos bei Rumšiškių parapija iš Jiezno dekanato. Be to, po keletą kaimų buvo priskirta iš Daugėliščio, Linkmenų, Gegužinės, Molėtų, Kuktiškių, Šešuolių ir Videniškių parapijų, o pačios parapijos liko Vilniaus vyskupijoje. Dekretas su priskirtų parapijų išvardijimu vyskupijos valdytojui Jonui Krizostomui Gintilai buvo atsiųstas su Mogiliavo arkivyskupijos sufragano Ignoto Holavinskio 1849 m. gruodžio 15 (27) d. raštu⁴.

Žemaičių vyskupijos vienuolynų tinklo kaita matosi iš prieduose pateiktos lentelės. Nuo XVIII a. pabaigos iki XX a. pradžios Žemaičių vyskupijoje, įskaitant ir prijungtą Vilniaus vyskupijos teritoriją, iš viso buvo 19 vyrų vienuolynų. Šie vienuolynai atstovavo aštuonioms vienuolijoms: augustinų, benediktinų, bernardinų, dominikonų, senosios observancijos karmelitų, pijorų, pranciškonų konventualų ir rokitų. Daugiausia vienuolynų turėjo bernardinai – net šešis, senosios observancijos karmelitai – keturis, dominikonai – tris, rokitai – du, augustinai,

⁴ Vytautas Merkys, *Motiejus Valančius. Tarp katalikiškojo universalizmo ir tautiškumo*, Vilnius: Mintis, 1999, p. 200.

benediktinai, pijorai ir pranciškonai konventualai po vieną. XVIII a. pabaigoje – XIX a. pradžioje Žemaičių vyskupijos teritorijoje veikė 15 vienuolynų. Iki garsiojo caro Nikolajaus I 1832 m. liepos 19 d. įsako „Apie kai kurių Romos katalikų vienuolynų uždarymą“ vienuolynų skaičius Žemaičių vyskupijoje nesikeitė. Pagal 1832 m. įsaką Žemaičių vyskupijoje buvo uždaryti šeši vienuolynai: Pašaltuonio benediktinų, Kėdainių, Linkuvos ir Raseinių senosios observancijos karmelitų, Raseinių pijorų ir Žaigienio pranciškonų konventualų. Tokiu būdu Žemaičių vyskupijoje liko veikti devyni vienuolynai. Po vienuolynų turto nusavinimo špitolės buvo uždarytos Kęstaičių ir Varnių rokitų vienuolynuose. Pirmajame iš jų vietoje špitolės buvo įkurta kunigų invalidų namai, o antrajame – kunigų pataisos namai. Žemaičių vyskupiją padidinus, jai atiteko keturi Vilniaus vyskupijos vienuolynai: Kauno augustinų, Kauno bernardinų, Troškūnų bernardinų ir Palėvenės dominikonų. Tačiau vienas iš jų – Kauno bernardinų vienuolynas – tais pačiais 1850 m. buvo uždarytas. Kitas vienuolynas – Telšių bernardinų – buvo uždarytas 1852 m. Taigi padidintoje Žemaičių (Telšių) vyskupijoje liko veikti 11 vienuolynų. Toks jų skaičius išsilaikė iki 1863–1864 m. sukilimo. Numalšinus sukilimą 1864 ir 1865 m. buvo uždaryti septyni vienuolynai: Kauno augustinų, Dotnuvos, Tytuvėnų, Troškūnų bernardinų, Palėvenės dominikonų, Kolainių senosios observancijos karmelitų ir Varnių rokitų. Toliau veikti buvo palikti keturi vienuolynai: Raseinių ir Žemaičių Kalvarijos dominikonų, Kretingos bernardinų bei Kęstaičių rokitų. Keturių vienuolynų skaičius išsilaikė šiek tiek ilgiau nei du dešimtmečius. 1886 m. buvo uždaryti Raseinių dominikonų ir Kęstaičių rokitų vienuolynai. Dar po trejų metų, 1889-aisiais, buvo uždarytas Žemaičių Kalvarijos dominikonų vienuolynas. Ir taip Žemaičių (Telšių) vyskupijoje liko veikti vienintelis Kretingos bernardinų vienuolynas. Neleidžiant priimti naujų vienuolių, metai iš metų nyko ir šis vienuolynas, kol jame liko vienas vienuolis – subdiakonas Petras Kazlauskis. Vis dėlto Rusijos valdžia Kretingos bernardinų vienuolynui neleido visai sunykti: 1912 m. vienuolinius įžadus davė Antanas Bizauskas ir Jonas Indrulis. Vėliau dar įstojo daugiau naujų vienuolių⁵.

⁵ Regina Laukaitytė, *Lietuvos vienuolijos. XX a. istorijos bruožai*, Vilnius: Lietuvos istorijos institutas, 1997, p. 39–40.

Apibendrinat galima pasakyti, kad Žemaičių vyskupijos vienuolynų skaičius XIX a. – XX a. pradžioje mažėjo. Vienuolynų tinklo mažėjimas susijęs su Rusijos imperijos valdžios vykdyta politika vienuolynų atžvilgiu. Iš veikusių devyniolikos vienuolynų XIX a. pabaigoje liko veikti vienintelis Kretingos bernardinų vienuolynas.

Vienuolių statistika. Apie vienuolių skaičiaus dinamiką nuo XVIII a. pabaigos iki XIX a. vidurio galima spręsti iš lentelėje pateiktų duomenų. Joje pateikiami duomenys apie vienuolynus iki vyskupijos padidinimo.

ŽEMAIČIŲ VYSKUPIJOS VYRŲ VIENUOLYNŲ VIENUOLIŲ SKAIČIUS
1797–1849 M.*

Vienuolynas	1797	1802	1817	1821	1828	1831	1839	1849
Pašaltuonio benediktinų vienuolynas	2: 1 kun., 1 bro.	3: 2 kun., 1 bro.	2 kun.	2 kun.	2 kun.	2 kun.	–	–
Dotnuvos bernardinų vienuolynas	20: 16 kun., 4 bro.	27: 14 kun., 7 klier., 6 bro.	23: 16 kun., 2 klier., 5 bro.	26: 11 kun., 6 bro., 9 studijuoja	28: 10 kun., 8 bro., 10 studijuoja	29: 16 kun., iš jų 6 filosof. stud., 4 klier., 9 bro.	12: 8 kun., 4 bro.	16

* Šaltiniai: *RVIA*, f. 822, ap. 12, b. 3576, mikrofilmas: *LIIR*, f. 50, b. P33, l. 223–245; *RVIA*, f. 822, ap. 12, b. 3577, mikrofilmas: *LIIR*, f. 50, b. P33, l. 11–14; *RVIA*, f. 822, ap. 12, b. 3583, mikrofilmas: *LIIR*, f. 50, b. P37, l. 16v–19; *RVIA*, f. 822, ap. 12, b. 3584, mikrofilmas: *LIIR*, f. 50, b. P37, l. 16v–19; *RVIA*, f. 822, ap. 12, b. 3585, mikrofilmas: *LIIR*, f. 50, b. P37, l. 12–15; *RVIA*, f. 822, ap. 12, b. 3586, mikrofilmas: *LIIR*, f. 50, b. P37, l. 13–17; *RVIA*, f. 822, ap. 12, b. 3587, mikrofilmas: *LIIR*, f. 50, b. P37, l. 15v–16; *RVIA*, f. 822, ap. 12, b. 3588, mikrofilmas: *LIIR*, f. 50, b. P37, l. 16v–17; *RVIA*, f. 822, ap. 12, b. 3590, mikrofilmas: *LIIR*, f. 50, b. P38, l. 12v–13; *RVIA*, f. 822, ap. 12, b. 3591, mikrofilmas: *LIIR*, f. 50, b. P38, l. 7v–10; *RVIA*, f. 822, ap. 12, b. 3592, mikrofilmas: *LIIR*, f. 50, b. P38, l. 24v–25; *RVIA*, f. 822, ap. 12, b. 3593, mikrofilmas: *LIIR*, f. 50, b. P38, l. 2; *RVIA*, f. 822, ap. 12, b. 3594, mikrofilmas: *LIIR*, f. 50, b. P38, l. 15v–16; *RVIA*, f. 822, ap. 12, b. 3595, mikrofilmas: *LIIR*, f. 50, b. P38, l. 4v–5; *RVIA*, f. 822, ap. 12, b. 3686, mikrofilmas: *LIIR*, f. 50, b. P85; *LVIA*, f. 669, ap. 2, b. 228, 236, 250, 316.

ALGIMANTAS KATILIUS. ŽEMAIČIŲ VYSKUPIJOS VYRŲ VIENUOLYNŲ
TINKLAS XVIII A. PAB. – XX A. PRADŽIOJE

Kretingos bernardinų vienuolynas	17: 11 kun., 6 bro.	15: 9 kun., 1 klier., 5 bro.	16: 12 kun., 4 bro.	14: 10 kun., 4 bro.	19: 11 kun., 8 bro.	16: 10 kun., 6 bro.	Nenurodyta	24
Telšių bernardinų vienuolynas	21: 15 kun., 6 bro.	20: 14 kun., 6 bro.	17: 12 kun., 5 bro.	15: 11 kun., 4 bro.	19: 9 kun., 10 bro.	20: 10 kun., 1 klier., 9 bro.	21: 13 kun., 8 bro.	13
Tytuvėnų bernardinų vienuolynas	35: 12 kun., 10 klier., 10 bro., 3 naujok.	28: 11 kun., 8 klier., 9 bro.	30: 9 kun., 11 bro., 10 naujok.	33: 9 kun., 12 bro., 12 naujok.	49: 10 kun., 19 bro., 20 naujok.	35: 11 kun., 4 klier., 20 bro.	37: 14 kun., 9 klier., 9 bro., 5 naujok.	19
Raseinių dominikonų vienuolynas	20: 9 kun., 4 klier., 5 bro., 2 emer.	15: 12 kun., 3 bro.	18 kun.	21: 8 kun., 11 kun., filosof. mok., 2 bro.	17: 9 kun., 7 kun., filosof. mok., 1 bro.	14: 8 kun., 5 kun., filosof. mok., 1 bro.	14: 13 kun., 1 bro.	16
Žemaičių Kalvarijos dominikonų vienuolynas	14: 8 kun., 6 bro.	16: 11 kun., 5 bro.	9: 8 kun., 1 bro.	12: 11 kun., 1 naujok.	15: 12 kun., 3 bro.	14: 12 kun., 2 bro.	13: 11 kun., 2 bro.	11
Kėdainių senosios observacijos karmelitų vienuolynas	5 kun.	7: 6 kun., 1 bro.	3 kun.	3 kun.	3 kun.	3 kun.	–	–
Kolainių senosios observacijos karmelitų vienuolynas	15: 12 kun., 2 bro., 1 naujok.	14: 13 kun., iš jų 9 Kražiuose, 1 bro.	8 kun.	8 kun.	14: 13 kun., 1 bro.	13: 12 kun., 1 bro.	31: 29 kun., 1 diak., 1 klier.	22

BAŽNYČIOS ISTORIJOS STUDIJOS, VIII.
LIETUVIŲ KATALIKŲ MOKSLO AKADEMIJOS METRAŠTIS. T. 39 B.

Linkuvos senosios observacijos karmelitų vienuolynas	8: 7 kun., 1 bro.	6 kun.	4 kun.	5: 4 kun., 1 bro.	12: 6 kun., 6 klier.	8: 5 kun., 3 klier.	–	–
Raseinių senosios observacijos karmelitų vienuolynas	5: 4 kun., 1 bro.	6 kun.	3 kun.	3 kun.	3 kun.	3 kun.	–	–
Raseinių pijorų vienuolynas	9: 5 kun., 2 klier., 1 bro., 1 emer.	11: 6 kun., 4 klier., 1 bro.	6: 4 kun., 2 klier.	5: 3 kun., 2 klier.	5: 3 kun., 2 klier.	5: 3 kun., 2 klier.	–	–
Žaiginio pranciškonų konventualų vienuolynas	7: 6 kun., 1 bro.	6: 5 kun., 1 bro.	5 kun.	3 kun.	5 kun.	5: 4 kun., 1 bro.	–	–
Kęstaičių rokitų špitolė ir vienuolynas	3	4	–	–	–	–	–	–
Varnių rokitų špitolė ir vienuolynas	5	4	–	–	–	–	–	–
Iš viso vienuolių	176	182	144	150	191	167	128	121

Bendras vienuolių skaičius iki 1832 m. augo: nuo 144 vienuolių 1817 m. iki 191 vienuolio 1828 m. (duomenys be rokitų). 1832 m. uždarius mažesnius vienuolynus sumažėjo ir bendras vienuolių skaičius: 1839 m. – iki 128 vienuolių, o 1849 m. – iki 121 vienuolio. Iš lentelėje pateiktų duomenų matosi, kiek buvo vienuolių kunigų,

brolių, klierikų, naujokų ir studijuojančių. Nuo XVIII a. pabaigos iki XIX a. vidurio daugiausia vienuolių turėjo bernardinai. Daugiausia vienuolių buvo Tytuvėnų bernardinų vienuolyne, nes čia buvo noviciatas. 1828 m. šiame vienuolyne buvo 49 vienuoliai, iš jų 10 kunigų, 19 brolių ir 20 naujokų. Kolainių senosios observancijos vienuolyne vienuolių padaugėjo po trijų karmelitų vienuolynų uždarymo 1832 m. Mažiausiai vienuolių per šį laikotarpį buvo Pašaltuonio benediktinų vienuolyne – visais metais po 2 vienuolius. Nedidelis buvo ir Kėdainių senosios observancijos karmelitų vienuolynas.

1828 m. Varnių rokitų špitalėje buvo 6 vienuoliai, iš jų 3 kvestoriai. Špitalėje buvo išlaikomi 26 vyrai ir 30 moterų⁶. 1830 m. Varnių špitalėje buvo 7 vienuoliai, iš jų 4 kvestoriai. Špitalėje buvo išlaikoma 30 vyrų ir 32 moterys⁷. 1831 m. Varnių rokitų špitalėje buvo 7 vienuoliai, iš jų net 4 buvo kvestoriai. Špitalėje buvo išlaikomi 24 vyrai ir 28 moterys⁸. 1828 m. Kęstaičių špitalėje buvo 4 vienuoliai, o išlaikoma 20 vargšų bei psichiškai nesveikų asmenų⁹. 1831 m. Kęstaičių špitalėje buvo 5 vienuoliai, o išlaikomi 26 vargšai bei psichiškai nesveiki asmenys¹⁰.

Dabar pažiūrėkime į vienuolių statistiką, kai Žemaičių (Telšių) vyskupija išsiplėtė. Pirmuosius duomenis turime tik iš 1864 metų, t. y. prieš patį vienuolynų uždarinėjimą. Kauno augustinų pirmos klasės vienuolyne buvo 24 vienuoliai, Kolainių senosios observancijos karmelitų pirmos klasės vienuolyne – 20 vienuolių, Palėvenės dominikonų pirmos klasės vienuolyne – 20 vienuolių, Raseinių dominikonų antros klasės vienuolyne – 15 vienuolių, Žemaičių Kalvarijos dominikonų trečios

⁶ Varnių rokitų špitalės prie Žemaičių vyskupijos katedros vizitacijos aktas, 1828, *RVIA*, f. 822, ap. 12, b. 3672, l. 112v–113v, 121v–122.

⁷ Varnių rokitų špitalės prie Žemaičių vyskupijos katedros vizitacijos aktas, 1830, *RVIA*, f. 822, ap. 12, b. 3677, mikrofilmas: *LIIR*, f. 50, b. P96, l. 128v–129v.

⁸ Varnių rokitų špitalės prie Žemaičių vyskupijos katedros vizitacijos aktas, 1831, *RVIA*, f. 822, ap. 12, b. 3682, mikrofilmas: *LIIR*, f. 50, b. P80, l. 101v, 105v.

⁹ Alsėdžių parapijos Kęstaičių špitalės ir altarijos vizitacijos aktas, 1828, *RVIA*, f. 822, ap. 12, b. 3675, l. 206, 209.

¹⁰ Alsėdžių parapijos Kęstaičių špitalės ir altarijos vizitacijos aktas, 1831, *ibid.*, f. 822, ap. 12, b. 3685, mikrofilmas: *LIIR*, f. 50, b. P83, l. 177, 180v.

klasės vienuolyne – 12 vienuolių, Kretingos bernardinų pirmos klasės vienuolyne – 22 vienuoliai, Dotnuvos bernardinų antros klasės vienuolyne – 16 vienuolių, Tytuvėnų bernardinų trečios klasės vienuolyne – 13 vienuolių ir Troškūnų bernardinų trečios klasės vienuolyne – 12 vienuolių. Iš viso devyniuose vienuolynuose buvo 154 vienuoliai (duomenų nėra apie rokitų vienuolius)¹¹.

1866 m. duomenys yra nepilni. Kretingos bernardinų vienuolyne buvo 50 vienuolių¹², Raseinių dominikonų vienuolyne – 35 vienuoliai (duomenys nevisi)¹³, Žemaičių Kalvarijos dominikonų vienuolyne – 24 vienuoliai¹⁴.

1872 m. Kretingos bernardinų vienuolyne buvo 35 vienuoliai, Raseinių dominikonų vienuolyne – 20 vienuolių, Žemaičių Kalvarijos dominikonų vienuolyne – 19 vienuolių¹⁵.

1877 m. Kretingos bernardinų vienuolyne buvo 25 vienuoliai, Raseinių dominikonų vienuolyne – 14 vienuolių, Žemaičių Kalvarijos dominikonų vienuolyne – 12 vienuolių¹⁶.

1884 m. Kretingos bernardinų vienuolyne buvo 22 vienuoliai, Raseinių dominikonų vienuolyne – 6 vienuoliai, Žemaičių Kalvarijos dominikonų vienuolyne – 6 vienuoliai¹⁷.

1889 m. Kretingos bernardinų vienuolyne buvo 16 bernardinų vienuolių ir 2 karmelitai – iš viso 18 vienuolių, iš jų 10 nuolatos gyveno

¹¹ Duomenys apie Žemaičių (Telšių) vyskupijos vienuolius, 1864-05-15, *LVIA*, f. 669, ap. 3, b. 855, l. 86–86v.

¹² Kretingos bernardinų vienuolyno vienuolių sąrašas, 1866-01-01, *ibid.*, b. 920, l. 20–29.

¹³ Raseinių dominikonų vienuolyno vienuolių sąrašas, [1866-01-01], *ibid.*, l. 30–34v.

¹⁴ Žemaičių Kalvarijos dominikonų vienuolyno vienuolių sąrašas, 1866-01-01, *ibid.*, l. 35–39.

¹⁵ Žemaičių (Telšių) vyskupijos vyrų vienuolių sąrašas, 1872-01-01, *ibid.*, b. 1446, l. 9–18.

¹⁶ Žemaičių (Telšių) vyskupijos vyrų vienuolių sąrašas, 1877-01-01, *ibid.*, b. 1717, l. 3–12.

¹⁷ Žemaičių (Telšių) vyskupijos vyrų vienuolių sąrašas, 1884-01-01, *ibid.*, b. 2148, l. 4–12.

vienuolyne, 8 buvo komandiruoti į parapijas, 4 dieceziniai kunigai ir iš Kęstaičių 2 kunigai bei 2 vienuoliai rokitai atgailavo¹⁸.

1893 m. Kretingos bernardinų vienuolyne buvo 15 vienuolių¹⁹, 1897 m. – 14 vienuolių²⁰, 1900 m. – 13 vienuolių²¹, 1901 m. – 10 vienuolių²². Jau anksčiau minėta, kad galiausiai liko vienintelis vienuolis.

Iš pateiktų statistinių duomenų gerai matosi, kaip numalšinus 1863–1864 m. sukilimą sumažėjo vienuolių, nes nebuvo leidžiama priimti naujokų.

Vienuolynų mokyklos. Toliau pateikiami 1820 ir 1821 m. duomenys apie Žemaičių vyskupijos vienuolynų mokyklas.

Pašaltuonio benediktinų vienuolynas mokyklos neturėjo²³.

Dotnavos bernardinų vienuolyne nuo 1797 m. veikė 5 klasių viešoji mokykla, kurioje buvo mokoma pagal Vilniaus universiteto nurodymus. Mokyklos namas mūrinis. 1820 m. mokykloje mokėsi 306 mokiniai. Fundacijos mokyklos išlaikymui neturėjo²⁴.

Kretingos bernardinų vienuolyno parapijos mokykla jokios fundacijos neturėjo, buvo išlaikoma iš vienuolyno lėšų, mokestis už mokslą neimtas. Dirbo du mokytojai vienuoliai, kurie gyveno vienuolyne ir maitinosi kartu su kitais vienuoliais. 1820 m. mokyklos prižiūrėtojas buvo kun. Vladislovas Zavadzkis, antrasis mokytojas – kun. Ambraziejus Pabrėža. Mokykloje buvo trys klasės. Pirmoje klasėje buvo mokoma

¹⁸ Kretingos bernardinų vienuolyno vyresniojo pranešimas Žemaičių (Telšių) vyskupijos dvasinei konsistorijai, Nr. 16, 1889-01-05, *ibid.*, b. 2363, l. 1.

¹⁹ Žemaičių (Telšių) vyskupijos vyrų vienuolių sąrašas, 1893-01-01, *ibid.*, b. 2465, l. 12–16.

²⁰ Žemaičių (Telšių) vyskupijos vyrų vienuolių sąrašas, 1897-01-01, *ibid.*, b. 2601, l. 32–36.

²¹ Žemaičių (Telšių) vyskupijos vyrų vienuolių sąrašas, 1900-01-01, *ibid.*, b. 2739, l. 16–18.

²² Žemaičių (Telšių) vyskupijos vyrų vienuolių sąrašas, 1901-01-01, *ibid.*, b. 2787, l. 5–7.

²³ Pašaltuonio benediktinų vienuolyno vizitacijos aktas, 1821, *ibid.*, ap. 2, b. 228, l. 198.

²⁴ Dotnavos bernardinų vienuolyno vizitacijos aktas, 1820, *ibid.*, b. 224, l. 93–93v.

skaityti, rašyti, skaičiavimo pradmenų, visuotinės geografijos, lenkų ir lotynų gramatikos. Moralės ir religijos mokslų iš Senojo Testamento apie pasaulio sukūrimą, angelų nuopuolį ir pirmąjį žmogų, tvaną, gamtos dėsnius, Abraomą ir kitus patriarchus, Egipto nelaisvę, rašytą įstatymą, Dievo sutartį, Babilonijos nelaisvę. Buvo mokomasi versti lotyniškas ištraukas, katekizmo, formuojamas charakteris. Antroje klasėje buvo mokoma lenkų ir lotynų kalbų gramatikos, versti lotyniškas ištraukas, geografijos, aritmetikos apie trupmenas. Iš moralės ir religijos mokslų – apie Kristaus gimimą, šv. Joną, apaštalų pašaukimą, Kristaus kančią ir mirtį. Taip pat buvo mokomasi katekizmo ir formuojamas charakteris. Trečioje klasėje buvo mokomasi lenkų ir lotynų kalbų gramatikos, ištraukų vertimo, geografijos ir aritmetikos apie proporcijas. Iš moralės ir religijos mokslų – apie dievišką maldą, angelų pasveikinimą, apaštalų sudėtį, Dievo ir Bažnyčios įsakymus, Šv. Sakramentus ir formuojamas charakteris. Kiekvieną dieną 7 val. ryto mokiniai dalyvaudavo skaitytinėse šv. Mišiose, šventinėmis dienomis klausydavo ir antrųjų parapijos giedotinių šv. Mišių, taip pat tomis dienomis būdavo Mišparuose. Išpažinties eidavo kiekvieną mėnesį, metinės trijų dienų rekolekcijos būdavo prieš Velykas. Pirmadienį, trečiadienį, penktadienį ir šeštadienį pamokos vykdavo nuo 8 val. iki 10 val., o po pietų – nuo 2 val. iki 4 val. Antradienį ir ketvirtadienį pamokos vykdavo nuo 8 val. iki 10 val., o po pietų mokiniai turėdavo laisvą nuo pamokų laiką. Mokslas prasidėdavo rugsėjo 1 d. ir baigdavosi liepos 1 d. Egzaminai pradėdant nuo gruodžio mėn. iki liepos mėn. vykdavo kas mėnesį. 1820 m. Kretingos parapijos mokykloje mokėsi: parengiamojoje klasėje 55 mokiniai; pirmoje klasėje 36 mokiniai; antroje klasėje 23 mokiniai, trečioje klasėje 18 mokinių. Iš viso – 132 mokiniai²⁵. 1821 m. mokykloje mokėsi 206 mokiniai²⁶.

Telšių bernardinų vienuolynas parapijos mokyklos neturėjo, nes neturėjo parapijos. Tačiau vienuolyne veikė gimnazijos lygio šešių klasių viešoji mokykla. Pamokos mokykloje vykdavo pagal Vilniaus universiteto nurodymus. Taip pat joje buvo mokoma rusų, prancūzų ir vokiečių

²⁵ Kretingos bernardinų vienuolyno vizitacijos aktas, 1820, *ibid.*, b. 224, l. 55–56.

²⁶ Kretingos bernardinų vienuolyno vizitacijos aktas, 1821, *ibid.*, b. 228, l. 53.

kalbų. Be to, kaip laisvas dalykas dėstoma hebrajų kalba. Mokykloje dirbo 8 profesoriai²⁷.

Tytuvėnų bernardinų vienuolynui parapijos mokyklos pagal fundaciją nereikėjo steigti. Tačiau vienuolynas laikė mokytoją, kuris mokiniams suteikė krikščionių tikėjimo pradmenis. Mokykloje buvo mokoma skaityti, rašyti, gramatikos ir aritmetikos. 1820 m. mokėsi 26 mokiniai²⁸.

Raseinių dominikonų vienuolyne veikė parapijos mokykla. Fundacijos mokyklos išlaikymui nebuvo. Nebuvo ir mokyklos atskiro pastato. Mokiniai rinkdavosi vienuolyno pastate skirtame kambaryje. Mokykloje mokėsi rašyti, skaityti, katekizmo, pradinės aritmetikos ir kt. 1821 m. mokykloje mokėsi 12 mokinių²⁹.

Žemaičių Kalvarijos dominikonų vienuolyne parapijos mokyklos nebuvo. Vienuolyne veikė apskrities mokykla. Tačiau daugiau duomenų vizitacijos akte nepateikta³⁰.

Kėdainių senosios observacijos karmelitų vienuolynas mokyklos neturėjo³¹.

Kolainių senosios observacijos karmelitų vienuolynas fundacijos mokyklos išlaikymui neturėjo. Tačiau vadovaudamasis viešuoju gėriu šviesti tautą ir Rusijos imperatoriaus Aleksandro I pavyzdžiu vienuolynas savo lėšomis atidarė šešių klasių gimnaziją. Tam tikslui pastatytas pastatas. Mokykloje dirbo septyni mokytojai: kun. iškalbos profesorius ir mokyklos prižiūrėtojas Vladislovas Gedgaudas, kun. istorijos ir rusų kalbos mokytojas Lukas Kordzekovskis, kun. fizikos ir chemijos profesorius Jeronimas Stanevičius, kun. matematikos profesorius Augustinas Jacunskis, kun. gramatikos profesorius Telesporas Polujanskis, kun. aritmetikos ir geografijos profesorius Aleksandras Visockis ir ponas

²⁷ Telšių bernardinų vienuolyno vizitacijos aktas, 1820, *ibid.*, b. 224, l. 74.

²⁸ Tytuvėnų bernardinų vienuolyno vizitacijos aktas, 1820, *ibid.*, l. 117.

²⁹ Raseinių dominikonų vienuolyno vizitacijos aktas, 1821, *ibid.*, b. 228, l. 17.

³⁰ Žemaičių Kalvarijos dominikonų vienuolyno vizitacijos aktas, 1820, *ibid.*, b. 224, l. 49v.

³¹ Kėdainių senosios observacijos karmelitų vienuolyno vizitacijos aktas, 1821, *ibid.*, b. 228, l. 172v.

vokiečių ir prancūzų kalbų profesorius Adolfas Knochas³². Visose šiose klasėse mokėsi 222 mokiniai, kurių pavardės pateiktos vizitacijos akte³³.

Linkuvos senosios observancijos karmelitų vienuolynas fundacijos mokyklos išlaikymui ir pareigos laikyti mokyklą neturėjo. Tačiau parapijos vaikus mokė skaityti, rašyti, katekizmo ir aritmetikos pagrindų. Vaikai mokėsi tik žiemą, o nuo pavasario iki rudens būdavo namuose. Mokinių būdavo nuo 14 iki 26³⁴.

Raseinių senosios observancijos karmelitų vienuolynas fundacijos mokyklai neturėjo ir mokyklos jame nebuvo³⁵.

Raseinių pijorų vienuolyne buvo viešoji apskrities mokykla. Jos medinis pastatas pastatytas 1787 m. Iš viso buvo keturios klasės, iš kurių dvi vyresnės dviemėtės. 1820 m. mokykloje mokėsi 220 mokinių. Prie mokyklos buvo biblioteka, kurioje buvo 83 egzemplioriai knygų³⁶.

Žaiginio pranciškonų konventualų vienuolynas mokyklos neturėjo, bet vienas vienuolis ateinančius iš miestelio vaikus mokė religijos pagrindų ir skaityti bei rašyti³⁷.

Špitolės. Pateikiami 1820 ir 1821 m. duomenys apie Žemaičių vyskupijos vienuolynų špitoles.

Pašaltuonio benediktinų vienuolynas fundacijos špitolei neturėjo, bet bažnyčiai patarnauti špitolė buvo pastatyta. Joje buvo du kambariai, kuriuose gyveno 2 vyrai ir 2 moterys³⁸.

³² Kolainių senosios observancijos karmelitų vienuolyno vizitacijos aktas, 1821, *ibid.*, l. 126 v.

³³ *Ibid.*, l. 126v–128.

³⁴ Linkuvos senosios observancijos karmelitų vienuolyno vizitacijos aktas, 1820, *LVIA*, f. 669, ap. 2, b. 224, l. 130v.

³⁵ Raseinių senosios observancijos karmelitų vienuolyno vizitacijos aktas, 1821, *ibid.*, b. 228, l. 142.

³⁶ Raseinių pijorų vienuolyno vizitacijos aktas, 1820, *ibid.*, b. 224, l. 6–7.

³⁷ Žaiginio pranciškonų konventualų vienuolyno vizitacijos aktas, 1821, *ibid.*, b. 228, l. 184v.

³⁸ Pašaltuonio benediktinų vienuolyno vizitacijos aktas, 1821, *ibid.*, b. 228, l. 198–198v.

Dotnuvos bernardinų vienuolyno špitolė fundacijos neturėjo. Vargšai pragyveno iš parapijiečių aukų. 1821 m. špitolėje gyveno 8 moterys³⁹.

Kretingos bernardinų vienuolyno špitolė buvo mūrinė, joje išlaikomi 35 asmenys: 5 vyrai ir 30 moterų⁴⁰.

Telšių bernardinų vienuolynas špitolės neturėjo, tik namą bažnyčios tarnams⁴¹.

Tytuvėnų vienuolyno špitolė įsteigta 1818 m. balandžio 23 d. Fundacijos neturėjo. 1820 m. špitolėje gyveno 7 moterys ir 1 vyras⁴².

Raseinių dominikonų vienuolyne špitolė veikė. Joje buvo septyni kambariai ir dvi kamaros. 1821 m. špitolėje gyveno 11 asmenų (vyrų ir moterų)⁴³.

Žemaičių Kalvarijos dominikonų vienuolyne buvo dvi špitolės. Parapijos špitolėje buvo du kambariai su kamaromis. Špitolėje gyveno trys vyrai. Antroji špitolė buvo skirta gyventi penkioms moterims⁴⁴.

Kėdainių senosios observacijos karmelitų vienuolynas fundacijos špitolėi neturėjo. Vargšai špitolėje buvo išlaikomi vienuolyno lėšomis ir iš surinktų aukų. 1821 m. joje buvo 2 vyrai ir 4 moterys⁴⁵.

Kolainių senosios observacijos karmelitų vienuolyno špitolėje gyveno 4 davatkos⁴⁶.

Linkuvos senosios observacijos karmelitų vienuolynas fundacijos špitolėi neturėjo. Tik medinį namą, kuris stovėjo vienuolyno aikštėje,

³⁹ Dotnuvos bernardinų vienuolyno vizitacijos aktas, 1820, *ibid.*, b. 224, l. 93v.

⁴⁰ Kretingos bernardinų vienuolyno vizitacijos aktas, 1820, *ibid.*, l. 56.

⁴¹ Telšių bernardinų vienuolyno vizitacijos aktas, 1820, *ibid.*, l. 94.

⁴² Tytuvėnų bernardinų vienuolyno vizitacijos aktas, 1820, *ibid.*, l. 117v.

⁴³ Raseinių dominikonų vienuolyno vizitacijos aktas, 1821, *ibid.*, b. 228, l. 17–17v.

⁴⁴ Žemaičių Kalvarijos dominikonų vienuolyno vizitacijos aktas, 1820, *ibid.*, b. 224, l. 49v.

⁴⁵ Kėdainių senosios observacijos karmelitų vienuolyno vizitacijos aktas, 1821, *ibid.*, b. 228, l. 173

⁴⁶ Kolainių senosios observacijos karmelitų vienuolyno vizitacijos aktas, 1821, *ibid.*, l. 128–128v.

už arklidės, priešais vienuolyno palivarką. 1820 m. šiame name gyveno 17 abiejų lyčių asmenų⁴⁷.

Raseinių senosios observancijos karmelitų vienuolynas špitolės neturėjo. Tarnų name gyveno vienas vienuolyno tarnas ir du bažnyčios tarnai – vargonininkas ir zakristijonas⁴⁸.

Žaiginio pranciškonų vienuolynas nuo neatmenamų laikų dvaro aikštėje turėjo namą vargšams. 1818 m. Raseinių žemės teismo teisėjas, dvarininkų globos narys, Žaiginio dvaro administratorius Domininkas Sirtautas vargšus iš ten išvijojė ir namą išnuomojo žydams. Dėl to vienuolynas amatininko ir vargonininko namą paskyrė vargšams. 1821 m. špitolėje gyveno 1 vyras ir 2 moterys. Fundacijos vargšų išlaikymui vienuolynas neturėjo, jie buvo išlaikomi iš geradarių ir vienuolyno lėšų. Dėl to turėjo bažnyčioje kasdien giedoti rožančių ir patarnauti⁴⁹.

Socialinė ir geografinė kilmė bei išsimokslinimas. Duomenų apie vienuolių socialinę ir geografinę kilmę bei išsimokslinimą nėra daug. Tačiau kai kuriuose vienuolynų vizitacijos aktuose ir vienuolių sąrašuose tokie duomenys pateikiami.

Pirmame priede pateiktose 1817 ir 1818 m. vienuolių biogramose ne visų vienuolynų vienuolių nurodoma socialinė ir geografinė kilmė. Pašaltuonio benediktinų vienuolyno abu vienuoliai buvo bajorų kilmės, vienas kilęs iš Lietuvos, o kitas iš Žemaitijos. Raseinių dominikonų vienuolyno visi vienuoliai buvo bajorų kilmės. Pagal kilmės vietą jie pasiskirstė taip: 6 buvo iš Telšių apskrities, 2 iš Sokolų apskrities, 2 iš Upytės apskrities, 2 iš Vilniaus apskrities, 1 iš Raseinių apskrities, 1 iš Mscislavo apskrities, 1 iš Minsko apskrities, 1 iš Balstogės apskrities, 1 iš Šiaulių apskrities, 1 iš Kuršo. Žemaičių Kalvarijos dominikonų vienuoliai taip pat visi buvo bajorų kilmės. Pagal kilmės vietą jie pasiskirstė taip: 3 iš Telšių apskrities, 2 iš Breslaujos apskrities, 2 iš Raseinių apskrities, 1 iš

⁴⁷ Linkuvos senosios observancijos karmelitų vienuolyno vizitacijos aktas, 1820, *ibid.*, b. 224, l. 131.

⁴⁸ Raseinių senosios observancijos karmelitų vienuolyno vizitacijos aktas, 1821, *ibid.*, b. 228, l. 142.

⁴⁹ Žaiginio pranciškonų konventualų vienuolyno vizitacijos aktas, 1821, *ibid.*, l. 184v–185.

Šiaulių apskrities, 1 iš Kauno apskrities, 1 iš Gardino apskrities ir 1 iš Marijampolės apskrities. Abiejų dominikonų vienuolynų visi vienuoliai pažymėti lenkų tautybės. Kėdainių senosios observancijos karmelitų vienuolyno visi trys vienuoliai bajorų kilmės. Geografinė kilmė – Upytės apskritis – nurodyta vieno vienuolio. Kolainių senosios observancijos karmelitų vienuolyno visi aštuoni vienuoliai buvo bajorų kilmės. Jų kilmės vieta nenurodyta. Linkuvos senosios observancijos karmelitų vienuolyno visi keturi vienuoliai buvo bajorų kilmės. Kilmės vieta nurodyta vieno – Upytės apskritis. Raseinių senosios observancijos karmelitų vienuolyno visi trys vienuoliai buvo bajorų kilmės. Raseinių pijorų vienuolyno visi šeši vienuoliai taip pat buvo bajorų kilmės. Pagal kilmės vietą jie pasiskirstė taip: 2 iš Raseinių apskrities, 1 iš Upytės apskrities, 1 iš Naugarduko apskrities, 1 iš Ukmergės apskrities, 1 iš Užnerio apskrities. Žaiginio pranciškonų konventualų vienuolyno visi penki vienuoliai buvo bajorų kilmės. Pagal kilmės vietą jie pasiskirstė taip: 3 iš Šiaulių apskrities, 1 iš Telšių apskrities ir 1 iš Mazovijos. Socialinės ir geografinės kilmės duomenų visai nėra iš keturių bernardinų ir dviejų rokitų vienuolynų.

1866 m. sausio 1 d. Kretingos vienuolyne buvo 51 vienuolis, iš jų 47 bajorai ir 3 valstiečiai, 1 socialinė kilmė nenurodyta. Visi valstiečiai buvo iš Kauno gubernijos. Bajorai pagal geografinę kilmę pasiskirstė taip: 31 buvo iš Kauno gubernijos, 8 iš Vilniaus gubernijos, 3 iš Gardino gubernijos, 2 iš Augustavo gubernijos, 1 iš Minsko gubernijos ir 1 iš Varšuvos gubernijos⁵⁰.

To pačiu metu Žemaičių Kalvarijos vienuolyne buvo 24 vienuoliai ir visi jie buvo bajorų kilmės iš Kauno gubernijos⁵¹.

1866 m. sausio 1 d. Raseinių dominikonų vienuolyno vienuolių sąrašė pateikti duomenys nėra pilni, nes archyvinėje byloje sąrašo pirmas lapas ir galas nuplėšta. Dėl to duomenys apie socialinę ir geografinę kilmę yra 29 vienuolių. Visi jie buvo bajorų kilmės. Pagal kilmės vietą jie pasiskirstė taip: 15 iš Kauno gubernijos, 4 iš Augustavo gubernijos,

⁵⁰ Duomenys apie Kretingos 1-os klasės bernardinų vienuolyno vienuolius, 1866, *LVI*A, f. 669, ap. 3, b. 920, l. 20–29

⁵¹ Duomenys apie Žemaičių Kalvarijos 3-os klasės dominikonų vienuolyno vienuolius, 1866, *ibid.*, l. 35–39.

4 iš Gardino gubernijos, 2 iš Vitebsko gubernijos ir po vieną iš Minsko, Mogiliavo, Podolės ir Vilniaus gubernijų⁵².

R. Laukaitytė pateikė duomenis apie 1891–1914 m. Kretingos bernardinų vienuolyno vienuolių socialinę ir geografinę kilmę. Iš 34 vienuolių bajorų buvo 17, valstiečių 7, iš jų 4 į vienuolyną įstojo 1912–1914 m. Apie 10 vienuolių socialinę kilmę nėra duomenų. Daugiausia vienuoliai buvo kilę iš Kauno gubernijos, bet buvo ir iš Vilniaus, Minsko, Suvalkų gubernijų⁵³.

1817–1818 m. išsimokslinimo duomenys pateikiami apie visų Žemaičių vyskupijos vienuolynų vienuolius, išskyrus rokitus.

Pašaltuonio benediktinų vienuolyno abu vienuoliai retorikos, filosofijos ir teologijos mokėsi Senujų Trakų benediktinų vienuolyne, bet nenurodyta, kur mokėsi prieš įstojant į vienuolyną.

Visų keturių bernardinų vienuolynų vienuoliai prieš įstodami į vienuolyną mokėsi Kražiuose, Telšiuose, Ščiutine, Gardine, Troškūnuose, Dotnuvoje, Lydoje, Kretingoje, Žemaičių Kalvarijoje, Varniuose, Raseiniuose, Rešliuje, Panevėžyje, Merkinėje, Padubysyje, Vilniuje, Pašiaušės jėzuitų kolegijoje ir Šiauliuose. Studijos vienuolijoje trukdavo 6–10 metų. Daugiausia studijuodavo lotynų kalbą, retoriką, filosofiją ir teologiją. Studijuodavo ne viename vienuolynuose, bet keliuose. Penki vienuoliai buvo studijavę Vilniaus universitete, kur jie mokėsi matematikos, fizikos, chemijos, prancūzų kalbos.

Dviejų dominikonų vienuolynų vienuoliai prieš įstodami į vienuolyną mokėsi Raseinių, Telšių, Kražių, Polocko, Padubysio, Žemaičių Kalvarijos, Ružanistoko, Vilniaus, Minsko, Gardino, Sokolcų (lenk. Sokolec), Zabialų (Zabielų), Marijampolės mokyklose. Vienuolijoje studijavo filosofiją, teologiją, o kai kurie – fizikos, chemijos, matematikos, mechanikos, prancūzų kalbos. Du dominikonai buvo studijavę botaniką, architektūrą, fiziką ir matematiką Vilniaus universitete.

Keturių senosios observancijos karmelitų vienuolynų vienuoliai prieš įstodami į vienuolyną mokėsi Vilniaus, Marijampolės, Dotnuvos,

⁵² Duomenys apie Raseinių dominikonų vienuolyno vienuolius, 1866, *ibid.*, I. 30v–34v.

⁵³ Regina Laukaitytė, *Lietuvos vienuolijos...*, p. 174–177.

Kražių, Panevėžio ir Kauno mokyklose. Vienuolijoje studijavo filosofiją ir teologiją. Net 9 karmelitai įvairius mokslus buvo studijavę Vilniaus universitete. Kai kurie buvo filosofijos kandidatai ir teologijos magistrai. Vienas turėjo teologijos daktaro laipsnį.

Raseinių pijorų vienuolyno vienuoliai prieš įstodami į vienuolyną mokėsi Raseinių, Panevėžio, Merkinės, Ukmergės, Mižrečios (Międzrzecze) mokyklose. Trys vienuoliai, be mokslų vienuolijoje, studijavo matematiką, fiziką, teologiją, astronomiją, architektūrą, gamtos mokslų istoriją Vilniaus universitete.

Žaiginio pranciškonų konventualų vienuolyno vienuoliai prieš įstodami į vienuolyną mokėsi Kražių, Telšių, Dotnuvos mokyklose. Vienuolijoje studijavo filosofiją ir teologiją. Vienuolyno gvardijonas Antanas Romatovskis Vilniaus akademijoje studijavo botaniką, gamtos mokslų istoriją, matematiką, fiziką. Buvo teologijos daktaras.

Išvados. XVIII a. pabaigoje ir iki 1832 m. Žemaičių vyskupijoje buvo 15 vyrų vienuolynų. 1832 m. 6 vienuolynai buvo uždaryti. XIX a. viduryje prie Žemaičių vyskupijos prijungus dalį Vilniaus vyskupijos vienuolynų padaugėjo keturiais. Taigi iš viso Žemaičių vyskupijoje XIX a. veikė 19 vienuolynų, kurie atstovavo 8 vienuolijoms: augustinų, benediktinų, bernardinų, dominikonų, senosios observacijos karmelitų, pijorų, pranciškonų konventualų ir rokitų. Daugiausia vienuolynų turėjo bernardinai – net 6, senosios observacijos karmelitai – 4, dominikonai – 3, rokitai – 2 ir po vieną augustinai, benediktinai, pijorai bei pranciškonai konventualai. 1850–1889 m. uždaryta 12 vienuolynų; liko veikti vienintelis visoje vyskupijoje Kretingos bernardinų vienuolynas.

Daugiausia vienuolių visuose vienuolynuose, išskyrus du rokitų vienuolynus, buvo 1828 m. – 191. Nuo XVIII a. pabaigos iki XIX a. vidurio daugiausia vienuolių turėjo bernardinai. Mažiausiai vienuolių turėjo Pašaltuonio benediktinai, jų iki vienuolyno uždarymo kas metai buvo po du. Po 1863–1864 m. sukilimo numalšinimo daugumą vienuolynų uždarius, neuždarytuose vienuolių skaičius išaugo. Tačiau kadangi priimti naujų vienuolių nebuvo leidžiama, vienuolių skaičius kasmet mažėjo, kol vieninteliame neuždarytame Kretingos bernardinų

vienuolyne liko vienintelis vienuolis. 1912 m. buvo leista į šį vienuolyną priimti naujų vienuolių.

Didesnieji vienuolynai turėjo mokyklas. Kai kurie jų išlaikė gimnazijas ir apskrities mokyklas, pavyzdžiui, Telšių bernardinų vienuolynas, Žemaičių Kalvarijos dominikonų vienuolynas, Kolainių senosios observancijos karmelitų vienuolynas. Prie vienuolynų veikė didesnės arba mažesnės špitolės, nors ne visur tam buvo skirtos fundacijos. Pagal turimus duomenis, visi XIX a. pirmosios pusės vienuoliai buvo bajorų kilmės. XIX a. antroje pusėje ir XX a. pradžioje, be bajorų, jau buvo vienas kitas valstiečių kilmės vienuolis. Geografiniu požiūriu daugiausia vienuolių buvo kilę iš lietuviškų apskričių. Prieš įstodami į vienuolyną būsimieji vienuoliai mokėsi įvairiose mokyklose. Įstoję į vienuolyną filosofiją, retoriką ir teologiją jie studijuodavo įvairiuose tos vienuolijos vienuolyuose. Pavyzdžiui, bernardinų lavinimas užtrukdavo nuo 6 iki 10 metų. Buvo vienuolių, kurie vieną ar kitą discipliną buvo studijavę Vilniaus universitete. Pora vienuolių buvo gavę teologijos daktaro laipsnį.

PRIEDAI

I. PRIEDAS

ŽEMAIČIŲ VYSKUPIJOS VIENUOLIAI 1817–1818 M.

Pašaltuonio benediktinų vienuolynas⁵⁴

1. Kun. Čarkovskis (Czarkowski), bajoras iš Lietuvos, 57 metų amžiaus. Senųjų Trakų benediktinų vienuolyne 1787–1894 m. mokėsi retorikos, filosofijos ir teologijos. 1897 m. Senuosiuose Trakuose įstojo į vienuolyną.
2. Kun. Karolis Kancevičius (Koncewicz), bajoras iš Žemaitijos, 45 metų amžiaus. Senųjų Trakų vienuolyne 1799–1804 m. mokėsi retorikos, filosofijos ir teologijos. 1798 m. Senuosiuose Trakuose įstojo į vienuolyną.

Dotnuvos bernardinų vienuolynas⁵⁵

1. Kun. Fidelis Mažeika (Mažeyko), vienuolyno vyresnysis. 56 metų amžiaus, vienuolyne 31 metai, kunigas 25 metai. Kražiuose 5 metus mokėsi lotynų kalbos ir retorikos, vienuolijoje mokėsi 9 metus Dotnuvos, Budslavo, Minsko, Vilniaus vienuolynuose. Studijavo lotynų kalbą, retoriką, filosofiją ir teologiją. 1787 m. gegužės 13 d. Tytuvėnuose įstojo į vienuolyną. Po mokslo baigimo Benicos vienuolyne 2 metus buvo parapijos mokyklos mokytoju, Nesvyžiaus ir Valažino vienuolynuose 6 metus buvo zakristijonu, Tytuvėnų ir Telšių vienuolynuose 7 metus naujokų magistru ir vikaru. Dotnuvos vienuolyno vyresnysis 3 metai.
2. Kun. Viktoras Vysockis (Wysocki), definatorius. 67 metų amžiaus, vienuolyne 50 metų, kunigas 45 metai. Kražiuose 4 metus mokėsi lotynų kalbos, moralės mokslų, aritmetikos

⁵⁴ Pašaltuonio benediktinų vienuolynas, 1817-09-12, *RVIA*, f. 822, ap. 12, b. 3593, mikrofilmas: *LIIR*, f. 50, b. P38, l. 2.

⁵⁵ Dotnuvos bernardinų vienuolyno vizitacijos aktas, 1817-05-29, *RVIA*, f. 822, ap. 12, b. 3585, mikrofilmas: *LIIR*, f. 50, b. P37, l. 12–15.

- ir retorikos, vienuolijoje mokėsi 11 metų Trakų, Slanimo ir Vilniaus vienuolynuose. Studijavo lotynų kalbą, retoriką, filosofiją, dogminę teologiją. 1767 m. kovo 10 d. Tytuvėnuose įstojo į vienuolyną. Baigęs mokslus 6 metus buvo Budslavo vienuolyno vienuolių retorikos profesoriumi ir 10 metų šio vienuolyno gvardijonu, 12 metų vikaru įvairiuose vienuolynuose, 4 metus gvardijonu ir 2 metus klierikų magistru Benicos ir Tytuvėnų vienuolynuose. Dotnuvoje 2 metai emeritas.
3. Kun. Dionizas Dusaskis (Dusaski), vikaras ir kuratas. 47 metų amžiaus, vienuolyne 14 metų, kunigas 10 metų. Telšiuose 4 metus mokėsi lotynų kalbos, moralės mokslų, aritmetikos, geografijos ir retorikos. Vienuolijoje mokėsi 9 metus Trakų, Budslavo, Polocko ir Nesvyžiaus vienuolynuose. 1803 m. spalio 9 d. Vilniuje įstojo į vienuolyną. Baigęs mokslus 3 metus buvo Vijos vienuolyno pamokslininku. Dotnuvos vikaras ir kuratas 1 metai.
  4. Kun. Modestas Gliniskis (Gliński), parapijos mokyklos matematikos mokytojas ir vienuolių filosofijos magistras. 52 metų amžiaus, vienuolyne 23 metai, kunigas 21 metai. Ščiutine ir Gardine 8 metus mokėsi visų mokslų pagal Edukacinės komisijos reikalavimus, vienuolijoje mokėsi 6 metus Slanimo ir Vilniaus vienuolynuose bei 3 metus Vilniaus universitete studijavo matematiką, fiziką ir chemiją. 1794 m. vasario 24 d. Vilniuje įstojo į vienuolyną. Po mokslų baigimo 4 metus buvo filosofijos magistru Minsko vienuolyne, 9 metus matematikos mokytoju Troškūnų vienuolyne, 2 metus fizikos mokytoju Telšių vienuolyne. Dotnuvoje pareigas eina antri metai.
  5. Kun. Hilaras Šiteikovskis (Szyteykowski), mokyklos prefektas. 33 metų amžiaus, vienuolyne 19 metų, kunigas 10 metų. Troškūnuose 3 metus mokėsi lotynų kalbos, moralės mokslų, geografijos ir aritmetikos, vienuolijoje mokėsi 9 metus Trakų, Vijos, Gardino ir Vilniaus vienuolynuose. Studijavo retoriką, filosofiją ir teologiją bei Vilniaus universitete 2 metus fiziką, chemiją ir prancūzų kalbą. 1798 m. vasario 17 d. Vilniuje įstojo į vienuolyną. Baigęs mokslus 2 metus buvo Dotnuvos mo-

kyklos fizikos ir prancūzų kalbos mokytoju, Pinsko vienuolyne vienuolių filosofijos mokytoju. Dotnuvoje 4 metai mokyklos prefektas, teisės, moralės mokslų, Graikijos ir Romos istorijos, logikos ir prancūzų kalbos mokytojas.

6. Kun. Optatas Daujotas (Dowiatt), pamokslininkas. 31 metų amžiaus, vienuolyne 15 metų, kunigas 7 metai. 4 metus Telšiuose mokėsi lotynų kalbos, moralės mokslų, aritmetikos, geografijos ir retorikos, vienuolijoje mokėsi 8 metus Dotnuvos, Vijos, Slanimo ir Vilniaus vienuolynuose. Studijavo lotynų kalbą, retoriką, filosofiją ir dogminę teologiją. 1803 m. balandžio 16 d. Tytuvėnuose įstojo į vienuolyną. Telšiuose 4 metus buvo iškalbos mokytoju. Dotnuvoje pamokslininkas antri metai.
7. Kun. Kiprijonas Vyšniauskas (Wiszniewski), vienuolių filosofijos ir matematikos profesorius. 30 metų amžiaus, vienuolyne 14 metų, kunigas 7 metai. Dotnuvoje mokėsi 4 metus, vienuolijoje – 10 metų Dotnuvos, Budslavo, Vilniaus ir Minsko vienuolynuose. Studijavo lotynų kalbą, retoriką, filosofiją ir teologiją. Į vienuolyną įstojo 1803 m. rugsėjo 16 d. Tytuvėnuose. Dotnuvoje eina pareigas antri metai.
8. Kun. Tomas Procevičius (Prosciewicz), aritmetikos mokytojas. 34 metų amžiaus, vienuolyne 17 metų, kunigas 11 metų. Dotnuvoje 4 metus mokėsi lotynų kalbos, aritmetikos, geografijos ir moralės mokslų, vienuolijoje 8 metus mokėsi Dotnuvos, Vijos, Minsko ir Vilniaus vienuolynuose. Studijavo lotynų kalbą, retoriką, filosofiją ir dogminę teologiją. 1801 m. kovo 7 d. Tytuvėnuose įstojo į vienuolyną. Baigęs mokslus 8 metus Dotnuvos viešosios mokyklos aritmetikos, moralės mokslų, geografijos ir Šventosios istorijos mokytojas.
9. Kun. Raimundas Mineika (Mineyko), fizikos mokytojas. 37 metų amžiaus, vienuolyne 16 metų, kunigas 11 metų. Kražiuose 5 metus mokėsi visų numatytų dalykų, vienuolijoje 8 metus mokėsi Dotnuvos, Troškūnų, Gardino ir Vilniaus vienuolynuose. 2 metus praleido Vilniaus universitete. Studijavo lotynų kalbą, retoriką, filosofiją ir teologiją. 1801 m. rugpjūčio 31 d. Tytuvėnuose įstojo į vienuolyną. Baigęs mokslus 6 metus Telšių

ir Troškūnų vienuolynuose buvo fizikos mokytoju. Dotnuvoje pirmi metai.

10. Kun. Mikalojus Liaudanskis (Lawdanski), lotynų kalbos gramatikos mokytojas. 36 metų amžiaus, vienuolyne 16 metų, kunigas 11 metų. Dotnuvoje 4 metus mokėsi lotynų kalbos, moralės mokslų, geografijos, vienuolijoje 8 metus mokėsi Dotnuvos, Troškūnų, Gardino ir Vilniaus vienuolynuose. Studijavo lotynų kalbą, retoriką, filosofiją ir teologiją. 1801 m. rugsėjo 9 d. Tytuvėnuose įstojo į vienuolyną. Baigęs mokslus 3 metus Gardino vienuolyne buvo vienuolių filosofijos magistras, 2 metus Troškūnų ir Slucko vienuolynuose klebonu ir švenčių pamokslininku. Dotnuvoje 1 metai.
11. Kun. Feliksas Korkutis (Korkuč), teologijos mokinys. 25 metų amžiaus, vienuolyne 7 metai, kunigas 1 metai. 3 metus Lydoje mokėsi lotynų kalbos, moralės mokslų ir geografijos, vienuolijoje 7 metus mokėsi Drujos, Dotnuvos, Budslavo vienuolynuose. Studijavo lotynų kalbą, retoriką, o dabar filosofiją ir teologiją. Į vienuolyną įstojo 1810 m. gegužės 30 d. Vilniuje.
12. Kun. Agapėjus Vaiciukevičius (Woycuchewicz), teologijos mokinys. 26 metų amžiaus, vienuolyne 6 metai, kunigas 2 metai. Telšiuose 5 metus mokėsi lotynų kalbos, aritmetikos, retorikos, vienuolijoje 6 metus mokėsi Dotnuvos, Budslavo vienuolynuose. Studijavo lotynų kalbą, retoriką, o dabar antri metai – filosofiją. Į vienuolyną įstojo 1811 m. rugpjūčio 21 d. Tytuvėnuose.
13. Kun. Justinas Januševičius (Januszewicz), teologijos mokinys. 26 metų amžiaus, vienuolyne 6 metai, kunigas 2 metai. Kretingoje 4 metus mokėsi lotynų kalbos, geografijos ir aritmetikos, vienuolijoje 6 metus mokėsi Dotnuvos, Budslavo vienuolynuose. Studijavo lotynų kalbą, retoriką, o dabar antri metai studijuoja teologiją. Į vienuolyną įstojo 1811 m. rugsėjo 17 d. Tytuvėnuose.
14. Kun. Jonas Mancevičius (Moncewicz), teologijos mokinys. 26 metų amžiaus, vienuolyne 6 metai, kunigas 2 metai. Kretingoje 7 metus mokėsi lotynų kalbos, aritmetikos, geografijos, mora-

- lės mokslų, vienuolijoje 6 metus mokėsi Dotnuvos, Budslavo vienuolynuose. Studijavo lotynų kalbą, retoriką, o dabar antri metai studijuoja filosofiją.
15. Kun. Fortūnatas Valavičius (Wolowicz), teologijos mokinys. 27 metų amžiaus, vienuolyne 5 metai, kunigas 3 metai. Dotnuvoje 7 metus mokėsi lotynų kalbos, aritmetikos, geografijos, vienuolijoje 5 metus mokėsi Budslavo vienuolyne, o dabar antri metai studijuoja filosofiją. Į vienuolyną įstojo 1812 m. spalio 3 d. Tytuvėnuose.
  16. Kun. Pranciškus Širvinskis (Szyrwinski), teologijos mokinys. 26 metų amžiaus, vienuolyne 5 metai, kunigas 2 metai. Žemaičių Kalvarijoje 6 metus mokėsi lotynų kalbos, aritmetikos, geografijos ir moralės mokslų, vienuolijoje 5 metus mokėsi Budslavo vienuolyne. Studijavo retoriką, o dabar antri metai studijuoja filosofiją. Į vienuolyną įstojo 1812 m. gruodžio 3 d. Tytuvėnuose.
  17. Klierikas Pijus Misevičius (Misewicz). 26 metų amžiaus, 10 metų vienuolyne. Kražiuose 4 metus mokėsi lotynų kalbos, aritmetikos, geografijos, vienuolijoje 10 metų mokėsi Vijos, Slucko vienuolynuose. Studijavo lotynų kalbą, retoriką, dabar antri metai – filosofiją. Į vienuolyną įstojo 1807 m. kovo 3 d. Tytuvėnuose.
  18. Klierikas Jacekas Marcinkevičius (Marcinkiewicz). 22 metų amžiaus, vienuolyne 6 metai. Kražiuose 4 metus mokėsi lotynų kalbos, geografijos, aritmetikos, vienuolijoje 6 metus mokėsi Dotnuvos, Budslavo vienuolynuose. Studijavo lotynų kalbą, retoriką, o dabar antri metai studijuoja filosofiją. Į vienuolyną įstojo 1811 m. rugsėjo 11 d. Tytuvėnuose.
  19. Brolis Makaras Žitkevičius (Żytkiewicz), tretininkas. 73 metų amžiaus, vienuolyne 38 metai. Į vienuolyną įstojo 1773 m. kovo 11 d. Tytuvėnuose.
  20. Brolis Gaudeušas Narmontas (Narmontd), tretininkas, zakristijonas. 60 metų amžiaus, vienuolyne 25 metai. Į vienuolyną įstojo 1792 m. birželio 19 d. Tytuvėnuose.
  21. Brolis Fabijonas Maceikovičius (Macieykowicz), tretininkas,

- kvestorius. 58 metų amžiaus, vienuolyne 20 metų. Į vienuolyną įstojo 1797 m. sausio 20 d. Tytuvėnuose.
22. Brolis Anzelmas Kuncevičius (Kunciewicz), tretininkas, kvestorius. 29 metų amžiaus, vienuolyne 5 metai. Kražiuose 2 metus mokėsi lotynų kalbos ir aritmetikos. Į vienuolyną įstojo 1813 m. balandžio 21 d. Tytuvėnuose.
23. Brolis Petras Katauskis (Kotowski), tretininkas, rūšio raktininkas (kanaparz). 29 metų amžiaus, vienuolyne 3 metai. Varniuose 3 metus mokėsi lotynų kalbos ir aritmetikos. Į vienuolyną įstojo 1815 m. vasario 10 d. Tytuvėnuose.

Kretingos bernardinų vienuolynas⁵⁶.

1. Kun. Adjutas Pavloskis (Pawloski), vienuolyno vyresnysis. 46 metų amžiaus, vienuolyne 27 metai, kunigas 23 metai. Raseiniuose mokėsi 8 metus, vienuolijoje 10 metų mokėsi Vijos, Minsko, Vilniaus vienuolynuose. Studijavo lotynų kalbą, retoriką, filosofiją, teologiją ir prancūzų kalbą. 1890 m. sausio 15 d. Tytuvėnuose įstojo į vienuolyną. Baigęs mokslus trejus metus Telšiuose buvo iškalbos ir prancūzų kalbos mokytoju, o paskui Kretingos vienuolyno gvardijonu.
2. Kun. Simonas Grosas (Gross) vikaras. 45 metų amžiaus, vienuolyne 30 metų, kunigas 21 metai. Rešliuje mokėsi 5 metus, vienuolijoje 9 metus mokėsi Benicos, Minsko ir Vilniaus vienuolynuose. Studijavo retoriką, filosofiją ir teologiją. 1787 m. Vilniuje įstojo į vienuolyną. Buvo vienuolių retorikos profesoriumi Slucko ir Dotnuvos vienuolynuose. Kretingos vienuolyno vikaras 3 metai.
3. Kun. Augustinas Keflas (Kiefl) klebonas. 55 metų amžiaus, vienuolyne 39 metai, kunigas 34 metai. Panevėžyje 6 metus mokėsi lotynų kalbos ir retorikos, vienuolijoje 9 metus mokėsi Trakų, Slanimo ir Vilniaus vienuolynuose. Studijavo lotynų kalbą, retoriką, filosofiją ir teologiją. 1778 m. rugpjūčio 27 d.

⁵⁶ Kretingos bernardinų vienuolyno vizitacijos aktas, 1817-06-20, *RVIA*, f. 822, ap. 12, b. 3584, mikrofilmas: *LIIR*, f. 50, b. P37, l. 16v–19.

- Vilniuje įstojo į vienuolyną. Baigęs mokslus 8 metus buvo paprapinės mokyklos profesoriumi Benicos vienuolyne, 9 metus Minsko vienuolyne. Kretingos vienuolyne 7 metai.
4. Kun. Karolis Petrasevičius (Petrossewicz), pamokslininkas. 43 metų amžiaus, vienuolyne 20 metų, kunigas 16 metų. Kražiuose 7 metus mokėsi lotynų kalbos ir retorikos, vienuolijoje 9 metus mokėsi Troškūnų, Minsko ir Vilniaus vienuolynuose. Studijavo retoriką, filosofiją, dogminę teologiją. 1797 m. lapkričio 4 d. Tytuvėnuose įstojo į vienuolyną. Baigęs mokslus 11 metų buvo pamokslininku Baltarusijos vienuolynuose: Polocke, Mogiliave, Minske. Tytuvėnuose 7 metus buvo kuratu ir pamokslininku. Kretingoje pirmi metai.
  5. Kun. Celestinas Žukauskas (Żuchowski), mokyklos prefektas. 48 metų amžiaus, vienuolyne 18 metų, kunigas 15 metų. Panevėžyje mokėsi 10 metų, vienuolijoje 8 metus Vijos, Gardino, Nesvyžiaus vienuolynuose. Studijavo retoriką, filosofiją ir dogminę teologiją. 1799 m. gegužės 19 d. Vilniuje įstojo į vienuolyną. Baigęs mokslus 5 metus buvo profesoriumi Zaslavljo vienuolyne, Kretingos vienuolyno mokyklos prefektas 4 metai.
  6. Kun. Gaudizijus Mazulevičius (Mazulewicz), nuodėmklausys. 76 metų amžiaus, vienuolyne 58 metai, kunigas 55 metai. Kražiuose 9 metus mokėsi lotynų kalbos ir retorikos, vienuolijoje 7 metus Mikulino, Mogiliavo vienuolynuose. Įvairiuose vienuolynuose buvo nuodėmklausiu ir kunigu.
  7. Kun. Paulius Bartoševičius (Bartoszewicz), pamokslininkas. 52 metų amžiaus, vienuolyne 33 metai, kunigas 29 metai. Kretingoje 7 metus mokėsi retorikos ir lotynų kalbos, vienuolijoje 8 metus mokėsi Trakų, Pinsko ir Vilniaus vienuolynuose. Studijavo retoriką, filosofiją ir teologiją. 1788 m. birželio 28 d. Tytuvėnuose įstojo į vienuolyną. Baigęs mokslus buvo pamokslininku Drujos, Pinsko, Troškūnų, Valažino, Tytuvėnų ir pagaliau Kretingos vienuolynuose.
  8. Kun. Ambraziejus Pabrėža, profesorius. 53 metų amžiaus, 1 metai vienuolyne, kunigas 23 metai. Kretingoje 9 metus

- mokėsi mokėsi lotynų kalbos bei retorikos ir Vilniuje įvairių mokslų. 1816 gruodžio 8 d. Kretingoje įstojo į vienuolyną. Dirba pirmos klasės profesoriumi.
9. Kun. Fortunatas Acieška (Acieszko), nuodėmklausys. 63 metų amžiaus, vienuolyne 37 metai, kunigas 26 metai. Merkinėje mokėsi 5 metus, vienuolijoje – 7 metus Benicos, Vijos, Nesvyžiaus vienuolynuose. Studijavo retoriką, filosofiją ir teologiją. 1785 m. vasario 25 d. Vilniuje įstojo į vienuolyną. Baigęs mokslus 5 metus buvo nuodėmklausiu Rygoje, Kretingoje nuodėmklausys 15 metų.
  10. Kun. Timotiejus Laudginas (Ławdgin), pamokslininkas. 56 metų amžiaus, vienuolyne 29 metai, kunigas 25 metai. 6 metus Telšiuose ir Varniuose mokėsi lotynų kalbos ir retorikos, vienuolijoje 7 metus mokėsi Drujos, Benicos ir Kretingos vienuolynuose. Studijavo retoriką, filosofiją ir teologiją. 1788 m. rugpjūčio 23 d. Tytuvėnuose įstojo į vienuolyną. Baigęs mokslus buvo pamokslininku Tytuvėnuose ir Dotnuvoje. Kretingoje pamokslininkas 6 metai.
  11. Kun. Vincentas Jazdauskas (Jazdowski), zakristijonas. 36 metų amžiaus, vienuolyne 13 metų, kunigas 8 metai. Padubysyje 7 metus mokėsi lotynų kalbos, aritmetikos ir retorikos, vienuolijoje 8 metus mokėsi Vijos, Gardino, Nesvyžiaus vienuolynuose. Studijavo lotynų kalbą, retoriką, filosofiją ir teologiją. 1804 m. balandžio 6 d. Tytuvėnuose įstojo į vienuolyną. Baigęs mokslus 1 metus buvo Vijos vienuolyno pamokslininku. Kretingos zakristijonas 3 metai.
  12. Kun. Juvencijus Pavloskis (Pawloski), profesorius. 29 metų amžiaus, vienuolyne 9 metai, kunigas 4 metai. 7 metus Padubysyje mokėsi lotynų kalbos, aritmetikos ir retorikos, vienuolijoje 6 metus mokėsi Minsko, Valažino ir dar kažkokiam vienuolyne. Studijavo lotynų kalbą, retoriką ir teologiją. 1809 m. vasario 8 d. Tytuvėnuose įstojo į vienuolyną. Profesorius Kretingoje treči metai.
  13. Brolis Benediktas Bernatavičius (Bernatowicz). 53 metų amžiaus, vienuolyne 19 metų. Skaityti ir rašyti mokėsi Kražiuose. 1794 m. balandžio 4 d. Tytuvėnuose įstojo į vienuolyną.

14. Brolis Pranciškus Reifas (Reyff). 47 metų amžiaus, vienuolyne 21 metai. 5 metus Troškūnuose mokėsi lotynų kalbos, aritmetikos ir retorikos. 1796 m. spalio 3 d. Vilniuje įstojo į vienuolyną.
15. Brolis Ignacas Sudimtas (Sudymtt), zakristijonas. 57 metų amžiaus, vienuolyne 12 metų. Skaityti ir rašyti mokėsi Telšiuose. 1805 m. rugpjūčio 16 d. Telšiuose įstojo į vienuolyną.
16. Brolis Simonas Vilkas (Wołk), raktininkas. 28 metų amžiaus, vienuolyne 6 metai. Telšiuose mokėsi lotynų kalbos ir retorikos.

Telšių bernardinų vienuolynas⁵⁷

1. Kun. Ambraziejus Graurokas (Grawrogk), vienuolyno vyresnysis, provincijos definitorius. 50 metų amžiaus, vienuolyne 35 metai, kunigas 25 metai. Mokėsi Vilniaus mokyklose, taip pat ir poezijos bei geometrijos, vienuolijoje mokėsi retorikos, filosofijos, matematikos, algebros, metafizikos, teologijos ir Bažnyčios istorijos. Į dvasininkų luomą įstojo 1782 m. Vilniuje. Buvo pamokslininkas.
2. Kun. Tomas Akvinas Pacevičius (Pacewicz), provincijos kustos. 71 metų amžiaus, vienuolyne 53 metai, kunigas 49 metai. Pradžios mokslus ėjo Pašiaušės jėzuitų kolegijoje, vienuolijoje mokėsi retorikos, filosofijos, matematikos ir teologijos. Į dvasininkų luomą įstojo 1764 m. Tytuvėnuose. Romoje buvo Lietuvos provincijos agentu. Vienuolynuose buvo pamokslininku, provincijos sekretoriumi, definitoriumi, kustu, vienuolyno gvardijonu, ir naujokų magistru.
3. Kum. Serapinas Juknevičius (Juchniewicz), vikaras. 39 metų amžiaus, vienuolyne 24 metai, kunigas 17 metų. Mokėsi Padubysio mokykloje, vienuolijoje mokėsi retorikos, matematikos, algebros, filosofijos ir teologijos, kurį laiką Vilniaus akademijoje studijavo matematiką ir aukštąją fiziką. Į dvasininkų luomą įstojo 1793 m. Tytuvėnų vienuolyne. Buvo pamokslininkas.

⁵⁷ Telšių bernardinų vienuolyno vizitacijos aktas, 1817-06-29, *RVIA*, f. 822, ap. 12, b. 3583, mikrofilmas: *LIIR*, f. 50, b. P37, l. 16v–19.

4. Kun. Timotiejus Venconovičius (Wenconowicz), mokyklos prefektas. 38 metų amžiaus, vienuolyne 18 metų, kunigas 14 metų. Mokėsi Padubysio mokykloje, vienuolijoje mokėsi retorikos, matematikos, algebros filosofijos, teologijos, kurį laiką Vilniaus akademijoje studijavo matematiką ir aukštąją fiziką. Į Dvasininkų luomą įstojo 1799 m. Tytuvėnuose. Buvo pamokslininku vienuolyne, dirbo Mozyriaus mokykloje, vienuolyno studijų filosofijos mokytoju.
5. Kun. Jeronimas Valickis (Walicki), sekmadienio pamokslininkas. 31 metų amžiaus, vienuolyne 15 metų, kunigas 7 metai. Mokėsi Vilniuje, vienuolijoje mokėsi retorikos, filosofijos, matematikos, algebros ir teologijos. Į dvasininkų luomą įstojo 1802 m. Vilniuje. Neturėjo kitokių pareigų kaip pamokslininko.
6. Kun. Edvardas Gutkauskas (Gutkowski), emeritas. 82 metų amžiaus, kunigas 43 metai. Lankė Kražių mokyklą, vienuolijoje mokėsi retorikos, filosofijos, matematikos ir teologijos. Į dvasininkų luomą įstojo 1781 m. Tytuvėnuose. Buvo pamokslininku, vikaru, vyskupo Kosakovskio nuodėmklausiu.
7. Kun. Gedeonas Demantavičius (Demontowicz), fizikos mokytojas. 33 metų amžiaus, vienuolyne 14, kunigas 10 metų. Lankė Kražių mokyklą, vienuolijoje mokėsi retorikos, filosofijos, matematikos, algebros ir teologijos. Į dvasininkų luomą įstojo 1803 m. Tytuvėnuose. Kitokių pareigų, be fizikos mokytojo, neturėjo.
8. Kun. Rufinas Kimbaras (Kimbar), matematikos mokytojas. 34 metų amžiaus, vienuolyne 11 metų, kunigas 9 metai. Lankė Troškūnų mokyklą, vienuolijoje mokėsi retorikos, filosofijos, matematikos, algebros, fizikos ir teologijos. Į dvasininkų luomą įstojo 1805 m. Tytuvėnuose. Kitokių pareigų, be matematikos mokytojo, neturėjo.
9. Kun. Jokūbas Narkevičius (Narkiewicz), iškalbos ir poezijos mokytojas. 30 metų amžiaus, vienuolyne 13 metų, kunigystės 4 metai. Mokėsi Kražių mokykloje, vienuolijoje mokėsi iškalbos, filosofijos ir teologijos. Į dvasininkų luomą įstojo

- 1804 m. Tytuvėnuose. Kitų pareigų, kaip iškalbos mokytojo, neturėjo.
10. Kun. Kornelijus Juodzevičius (Jodzewicz), lotynų ir lenkų kalbų gramatikos mokytojas. 36 m. amžiaus, vienuolyne 17 metų, kunigas 12 metų. Mokėsi Troškūnų mokykloje, vienuolijoje mokėsi retorikos, filosofijos, matematikos ir teologijos. Į dvasininkų luomą įstojo 1800 m. Vilniuje. Buvo naujokų instruktoriumi, pamokslininku.
  11. Kun. Linus Labanauskas (Łabanowski), aritmetikos ir vokiečių kalbos mokytojas. 29 metų amžiaus, 10 metų vienuolyne, kunigas 6 metai. Mokėsi Kretingoje, vienuolijoje mokėsi retorikos, filosofijos, matematikos, algebros ir teologijos. Į dvasininkų luomą įstojo 1807 m. Tytuvėnuose. Kitų pareigų, kaip aritmetikos ir vokiečių kalbos mokytojo, neturėjo.
  12. Kun. Konstantinas Vaitičkevičius (Woytyczkiewicz), pamokslininkas žemaičių kalba. 41 metų amžiaus, vienuolyne 24 metai, kunigas 16 metų. Mokėsi Šauliuose, vienuolijoje mokėsi retorikos, filosofijos, matematikos ir teologijos. Į dvasininkų luomą įstojo 1794 m. Tytuvėnuose. Buvo lotynų ir lenkų kalbų gramatikos mokytojas.
  13. Brolis Dydakas Pandzenskis (Pandzienski), zakristijonas ir hebrajų kalbos mokytojas. 36 metų amžiaus, vienuolyne 6 metai. Hebrajų kalbos ir kitų dalykų mokėsi Vilniuje. Į dvasininkų luomą įstojo 1811 m. Vilniuje.
  14. Brolis Dydakas Koršecas (Korszec), refektorijus. 70 metų amžiaus, vienuolyne 42 metai. Į dvasininkų luomą įstojo 1775 m. Tytuvėnuose. Buvo rūšio raktininkas (kanaparz) ir kvestorius.
  15. Brolis Teodoras Kaševskis (Kaszewski), rūšio raktininkas (kanaparz). 37 amžiaus, vienuolyne 7 metai. Kražiuose mokėsi gramatikos, geografijos, aritmetikos. Į dvasininkų luomą įstojo 1810 m. Tytuvėnuose.
  16. Brolis Gervazas Jasevičius (Jasewicz), kvestorius. 51 metų amžiaus, vienuolyne 17 metų. Kražių mokykloje mokėsi gramatikos ir literatūros. Į dvasininkų luomą įstojo 1800 m. Tytuvėnuose. Buvo rūšio raktininkas (kanaparz).

17. Brolis Pilypas Pašagesinskis (Poszagiesinski), kvestorius. 49 metų amžiaus, vienuolyne 7 metai. Į dvasininkų luomą įstojo 1810 m. Telšiuose.

Tytuvėnų bernardinų vienuolynas⁵⁸

1. Kun. Edvardas Juškevičius, vienuolyno vyresnysis. 62 metų amžiaus, vienuolyne 45 metai, kunigas 37 metai. Kražiuose 3 metus mokėsi infimos, gramatikos, sintaksės ir geometrijos, vienuolijoje 10 metų mokėsi Budslavo, Minsko ir Vilniaus vienuolynuose. Studijavo retoriką, filosofiją ir teologiją. 1772 m. sausio 6 d. Tytuvėnuose įstojo į vienuolyną. Baigęs mokslus 1 metus buvo Kauno vienuolyno filosofijos magistras, 3 metus – Gardino vienuolyno pamokslininkas, 4 metus – Kauno vienuolyno filosofijos profesoriumi, 5 metus – Nesvyžiaus vienuolyno kustodu, 1 metus – Šlanimo vienuolyno gvardijonu, 10 metų – Vilniaus vienuolyno profesoriumi, 5 metus – provincijolu. Tytuvėnuose pirmi metai.
2. Kun. Erigenijus Lapačinskis (Łapaczyński), definitorius. 68 metų amžiaus, vienuolyne 50 metų, kunigas 40 metų. Pašiausės jėzuitų kolegijoje 5 metus mokėsi infimos, gramatikos, sintaksės, poezijos ir retorikos, vienuolijoje 10 metų mokėsi Vilniaus, Minsko ir Nesvyžiaus vienuolynuose. Studijavo retoriką, filosofiją ir teologiją. 1767 m. gruodžio 20 d. Tytuvėnuose įstojo į vienuolyną. Po mokslų 8 metus buvo Telšių vienuolyno teologijos profesorius ir pamokslininkas, 2 metus – Dotnuvos vienuolyno kuratu, 18 metų – Telšių vienuolyno gvardijonu, 3 metus – Nesvyžiaus benediktinių vienuolyno nuodėmklausiu, 3 metus – Vijos vienuolyno prezidentu, 5 metus – Polocko vienuolyno gvardijonu, 2 metus – Minsko vienuolyno vikaru. Tytuvėnuose pirmi metai.
3. Kun. Delfinas Mikalojevskis (Mikołajewski), magistras. 61 metų amžiaus, vienuolyne 40 metų, kunigas 37 metai. Panevėžio pi-

⁵⁸ Tytuvėnų bernardinų vienuolyno vizitacijos aktas, 1817-06-08, *RVIA*, f. 822, ap. 12, b. 3586, mikrofilmas: *LIIR*, f. 50, b. P37, l. 13–17.

- jų mokykloje 7 metus mokėsi infimos, gramatikos, sintaksės, poezijos ir retorikos, vienuolijoje 10 metų mokėsi Trakų, Slanimo ir Vilniaus vienuolynuose. Studijavo retoriką, filosofiją ir teologiją. 1777 m. rugsėjo 7 d. Vilniuje įstojo į vienuolyną. Baigęs mokslus 1 metus buvo Vilniaus vienuolyno prokuratoriumi ir pamokslininku, 2 metus – Trakų vienuolyno magistru, 11 metų – Slucko vienuolyno gvardijonu, vikaru, 2 metus – Nesvyžiaus vienuolyno vikaru, 3 metus – Minsko vienuolyno gvardijonu, 3 metus – Slucko vienuolyno gvardijonu, 1 metus – Vilniaus vienuolyno vikaru. Tytuvėnuose pirmi metai.
4. Kun. Liudvikas Pikelis (Pikiell), vikaras. 39 metų amžiaus, vienuolyne 19 metų, kunigas 15 metų. Telšiuose 3 metus mokėsi lotynų kalbos, moralės mokslų, aritmetikos ir geografijos, vienuolijoje 9 metus mokėsi Dotnuvos, Vijos, Gardino ir Nesvyžiaus vienuolynuose. Studijavo lotynų kalbą, retoriką, filosofiją ir teologiją. 1798 m. rugpjūčio 19 d. Tytuvėnuose įstojo į vienuolyną. Baigęs mokslus buvo švenčių pamokslininku, 1 metus gyveno Kauno vienuolyne, 1 metus – Vilniaus vienuolyne, 3 metus – Slucko vienuolyne, 1 metus – Nesvyžiaus vienuolyne, 2 metus – Telšių vienuolyne. Tytuvėnuose pirmi metai.
  5. Kun. Palermas Vaišvila (Wayszwiłło), pamokslininkas. 40 metų amžiaus, vienuolyne 19 metų, kunigas 16 metų. Telšiuose 3 metus mokėsi lotynų kalbos, moralės mokslų, aritmetikos ir geografijos, vienuolijoje 8 metus mokėsi Dotnuvos, Vijos, Polocko ir Vilniaus vienuolynuose. Studijavo lotynų kalbą, retoriką, filosofiją ir teologiją. 1798 m. rugpjūčio 19 d. Tytuvėnuose įstojo į vienuolyną. Baigęs mokslus buvo Troškūnų, Telšių ir Kretingos vienuolynų antros klasės profesoriumi, 2 metus – Kretingos vienuolyno pamokslininku. Tytuvėnuose pirmi metai.
  6. Kun. Konradas Žaranovičius (Żaranowicz), nuodėmklausys. 62 metų amžiaus, vienuolyne 37 metai, kunigas 32 metai. Kražiuose 6 metus mokėsi lotynų kalbos, geometrijos ir retorikos, vienuolijoje 10 metų mokėsi Troškūnų, Gardino ir Nesvyžiaus vienuolynuose. Studijavo retoriką, filosofiją ir teologiją. 1780 m. vasario 15 d. Tytuvėnuose įstojo į vienuolyną.

Baigęs mokslus 6 metus buvo Glusko vienuolyno pamokslininku, 7 metus – Pinsko vienuolyno pamokslininku, 3 metus – Polocko vienuolyno gvardijonu, 3 metus – Telšių vienuolyno vikaru. Tytuvėnuose 6 metai.

7. Kun. Ignacas Tvarauskas (Tworowski), kuratas. 51 metų amžiaus, vienuolyne 29 metai, kunigas 24 metai. Varniuose 5 metus mokėsi lotynų kalbos, geografijos ir aritmetikos, vienuolijoje 10 metų mokėsi Dotnuvos, Troškūnų, Polocko ir Nesvyžiaus vienuolynuose. Studijavo lotynų kalbą, retoriką, filosofiją ir teologiją. 1788 m. vasario 15 d. Tytuvėnuose įstojo į vienuolyną. Baigęs mokslus pamokslininku ir klebonu buvo Mozyriaus, Nesvyžiaus, Vijos, Glusko vienuolynuose. Tytuvėnuose pirmi metai.
8. Kun. Izidorius Sabaliauskas (Sobolewski), instruktorius. 35 metų amžiaus, vienuolyne 16 metų, kunigas 12 metų. Kražiuose 4 metus mokėsi lotynų kalbos, moralės mokslų, aritmetikos ir retorikos, vienuolijoje 8 metus mokėsi Vijos, Slanimo ir Nesvyžiaus vienuolynuose. Studijavo retoriką, filosofiją ir teologiją. 1801 m. gegužės 15 d. Tytuvėnuose įstojo į vienuolyną. Baigęs mokslus 7 metus buvo Nesvyžiaus vienuolyno pamokslininku, 2 metus – Glusko vienuolyno vikaru. Tytuvėnuose pirmi metai.
9. Kun. Florencijus Klimaševskis (Klimaszewski), pamokslininkas. 42 metų amžiaus, vienuolyne 20 metų, kunigas 16 metų. Kražiuose 5 metus mokėsi lotynų kalbos, aritmetikos, geometrijos ir retorikos, vienuolijoje 10 metų mokėsi Troškūnų, Polocko ir Vitebsko vienuolynuose. Studijavo retoriką, filosofiją ir teologiją. 1797 m. lapkričio 3 d. Tytuvėnuose įstojo į vienuolyną. Baigęs mokslus 5 metus buvo Benicos vienuolyno gramatikos profesoriumi, 9 metus – pamokslininku Sieliščo, Polocko ir Drujos vienuolynuose. Tytuvėnuose 2 metai.
10. Brolis Stanislovas Krameris (Kramer), tretininkas. 76 metų amžiaus, vienuolyne 47 metai. 1770 m. gegužės 3 d. Tytuvėnuose įstojo į vienuolyną.
11. Brolis Bonifacas Jazbockis (Jazbacki), tretininkas. 73 metų am-

- žiaus, vienuolyne 37 metai. 1780 m. gegužės 14 d. Tytuvėnuose įstojo į vienuolyną.
12. Brolis Danielius Mažeika (Możeyko), tretininkas. 41 metų amžiaus, vienuolyne 14 metų. 1803 m. spalio 13 d. Vilniuje įstojo į vienuolyną.
  13. Brolis Telesforas Jankauskas (Jankowski), tretininkas. 29 metų amžiaus, vienuolyne 4 metai. 1813 m. birželio 9 d. Tytuvėnuose įstojo į vienuolyną.
  14. Brolis Antoninas Tokaževskis (Tokarzewski), tretininkas. 39 metų amžiaus, vienuolyne 3 metais. 1814 sausio 12 d. Tytuvėnuose įstojo į vienuolyną.
  15. Brolis Juozapas Janulevičius (Janulewicz), tretininkas. 31 metų amžiaus, vienuolyne 3 metai. 1814 m. kovo 19 d. Tytuvėnuose įstojo į vienuolyną.
  16. Brolis Pranciškus Gecevičius (Giecewicz), tretininkas. 38 metų amžiaus, vienuolyne 2 metai. 1814 m. rugpjūčio 18 d. Tytuvėnuose įstojo į vienuolyną.
  17. Brolis Liudvikas Žilevičius (Żylewicz), tretininkas. 29 metų amžiaus, vienuolyne 2 metai. 1815 m. rugpjūčio 18 d. Tytuvėnuose įstojo į vienuolyną.
  18. Brolis Juozapas Mačiulevičius (Maczulewicz), tretininkas. 25 metų amžiaus, vienuolyne 2 metai. 1816 m. vasario 4 d. Tytuvėnuose įstojo į vienuolyną.
  19. Brolis Gabriėlius Ukrinas (Ukryn), tretininkas. 24 metų amžiaus, vienuolyne 2 metai. 1816 m. kovo 5 d. Tytuvėnuose įstojo į vienuolyną.
  20. Brolis Aleksandras Mareška (Moreszko), tretininkas. 23 metų amžiaus, vienuolyne 2 metai. 1816 gegužės 20 d. Tytuvėnuose įstojo į vienuolyną.
- Mikrofilme nėra naujokų pavardžių.

Raseinių dominikonų vienuolynas⁵⁹

1. Kun. Domininkas Vaitkevičius (Woytkiewicz), bajoras iš Ra-

⁵⁹ Raseinių dominikonų vienuolyno vizitacijos aktas, 1817-07-23, *RVIA*, f. 822, ap. 12, b. 3591, mikrofilmas: *LIIR*, f. 50, b. P38, l. 7v–10.

- seinių aps., lenkų tautybės, 40 metų amžiaus. Mokėsi pas Raseinių pijorus, vienuolijoje mokėsi filosofijos, teologijos, fizikos, chemijos, aukštosios matematikos, mechanikos, prancūzų kalbos, Vilniaus universitete klausė botanikos, architektūros. 1793 m. įstojo į vienuolyną, kunigu išventintas 1801 m. Buvo fizikos, chemijos, botanikos ir kt. dalykų profesoriumi Zabialų (Zabielų), Ušačų ir Gardino viešosiose mokyklose, 6 metus – fizikos demonstratoriumi Gardino kabinete ir mokė vienuolius.
2. Kun. Jokūbas Petrulevičius (Petrulewicz), bajoras iš Telšių aps., lenkų tautybės, 42 metų amžiaus. Mokėsi Telšių bernardinų mokykloje, vienuolijoje mokėsi filosofijos ir teologijos. 1801 m. įstojo į vienuoliją, kunigu išventintas 1803 m. Vienus metus Žemaičių Kalvarijoje buvo pirmos klasės promotoriumi, 3 metus Kauno vienuolyne – pamokslininku, 1 metus Palėvenės vienuolyne – pamokslininku, 7 metus Raseinių vienuolyne – pamokslininku. Raseinių vienuolyno prioras antri metai.
  3. Kun. Pijus Žilevičius (Żylewicz), bajoras iš Telšių aps., lenkų tautybės, 72 metų amžiaus. Mokėsi Kražiuose, vienuolijoje mokėsi filosofijos ir teologijos. 1770 m. įstojo į vienuolyną, kunigu išventintas 1779 m. 12 metų buvo promotorius Žemaičių Kalvarijoje.
  4. Kun. Jacekas Chmelevskis (Chmielewski), bajoras iš Mscislavo apskrities, lenkų tautybės, 40 metų amžiaus. Mokėsi Polocke pas jėzuitus, vienuolijoje mokėsi filosofijos ir teologijos, Vilniaus universitete studijavo fiziką ir matematiką. 1802 m. įstojo į vienuolyną, kunigu išventintas 1807 m. Merkinėje 6 metus buvo fizikos ir matematikos profesoriumi, iškalbos profesoriumi Ušačų vienuolyne, istorijos ir teisės profesoriumi Nesvyžiuje. Raseinių vienuolių mokyklos filosofijos profesorius treči metai.
  5. Kun. Česlovas Vaitkevičius (Woytkiewicz), bajoras iš Upytės apskrities, lenkų tautybės, 47 metų amžiaus. Mokėsi Padubysyje, vienuolijoje mokėsi filosofijos ir teologijos. 1793 m. įstojo į vienuolyną, kunigu išventintas 1797 m. Žemaičių Kalvarijos vienuolyne 9 metus buvo pamokslininku. Raseiniuose pamokslininkas pirmi metai.

6. Kun. Liudvikas Daugmantas (Dawgmađt), bajoras iš Upytės apskrities, lenkų tautybės, 51 metų amžiaus. Mokėsi Padubysyje, vienuolijoje mokėsi filosofijos ir teologijos. 1782 m. įstojo į vienuolyną, kunigu išventintas 1788 m. Pamokslininku buvo Vilniaus Lukiškių vienuolyne 2 metus, Žemaičių Kalvarijoje 13 metų ir Raseiniuose aštunti metai.
7. Kun. Marcelijus Mickevičius (Mickiewicz), bajoras iš Telšių apskrities, lenkų tautybės, 32 metų amžiaus. Mokėsi Žemaičių Kalvarijoje, vienuolijoje mokėsi filosofijos ir teologijos. 1812 m. įstojo į vienuolyną, kunigu išventintas 1814 m. Raseiniuose antras pamokslininkas.
8. Kun. Gasparas Bytautas (Bitowtt), bajoras iš Telšių aps., lenkų tautybės, 27 metų amžiaus. Mokėsi Telšių bernardinų mokykloje, dabar mokosi filosofijos. 1813 m. įstojo į vienuolyną, kunigu išventintas 1816 m.
9. Kun. Jonas Baranauskas (Baranowski), bajoras iš Sokolų apskrities, lenkų tautybės, 27 metų amžiaus. Mokėsi Ružanistoko dominikonų vienuolyno mokykloje, dabar mokosi filosofijos. 1813 m. įstojo į vienuolyną, kunigu išventintas 1816 m.
10. Kun. Marcelis Drazdauskas (Drozdowski), bajoras iš Vilniaus apskrities, 20 metų amžiaus. Mokėsi Vilniuje, dabar mokosi filosofijos. 1813 m. įstojo į vienuolyną, noviciatą atliko Paparčių vienuolyne.
11. Kun. Baltramiejus Šablovskis (Szabłowski), bajoras iš Minsko apskrities, lenkų tautybės, 20 metų amžiaus. Mokėsi Minske, dabar mokosi filosofijos. 1812 m. įstojo į vienuolyną, noviciatą atliko Paparčių vienuolyne.
12. Kun. Tomas Lukinovičius (Łukinowicz), bajoras iš Sokolų apskrities, lenkų tautybės, 21 metų amžiaus. Mokėsi Gardino dominikonų vienuolyno mokykloje, dabar mokosi filosofijos. 1814 m. įstojo į vienuolyną, noviciatą atliko Paparčių vienuolyne.
13. Kun. Domininkas Herasimovičius (Herasimowicz), bajoras iš Balstogės apskrities, lenkų tautybės, 19 metų amžiaus. Mokėsi Sokolcų (lenk. Sokolec) dominikonų vienuolyno mokykloje,

dabar mokosi filosofijos. 1814 m. įstojo į vienuolyną, noviciatą atliko Paparčių vienuolyne.

14. Kun. Nikodemus Skurvydas (Skórwid), bajoras iš Telšių apskrities, lenkų tautybės, 23 metų amžiaus. Mokėsi Žemaičių Kalvarijos dominikonų vienuolyno mokykloje, dabar mokosi filosofijos. 1814 m. įstojo į vienuolyną, noviciatą atliko Paparčių vienuolyne.
15. Kun. Kiprijonas Viševičius (Wiszewicz), bajoras iš Telšių apskrities, lenkų tautybės, 20 metų amžiaus. Mokėsi Žemaičių Kalvarijos dominikonų vienuolyno mokykloje, dabar mokosi filosofijos. 1814 m. įstojo į vienuolyną, noviciatą atliko Paparčių vienuolyne.
16. Kun. Juozapas Tarasovskis (Tarasowski), bajoras iš Kuršo, lenkų tautybės, 62 metų amžiaus. 1785 m. įstojo į vienuolyną.
17. Kun. Martynas Daujotas (Dowiatt), bajoras iš Šaulių apskrities, lenkų tautybės, 34 metų amžiaus. 1811 m. įstojo į vienuolyną.
18. Kun. Kazimieras Skvarkovskis (Skwarkowski), bajoras iš Vilniaus apskrities, lenkų tautybės, 32 metų amžiaus. 1817 m. įstojo į vienuolyną.

Žemaičių Kalvarijos dominikonų vienuolynas⁶⁰

1. Kun. Augustinas Paulauskas (Pawłowski), bajoras iš Telšių apskrities, lenkų tautybės, 45 metų amžiaus. Mokėsi Kražiuose, vienuolijoje mokėsi filosofijos ir teologijos. 1795 m. įstojo į vienuolyną, kunigu išventintas 1797 m. 1801 ir 1802 m. Naugarduko vienuolyne buvo literatūros mokytoju, 1804–1810 m. Žemaičių Kalvarijos vienuolyno mokykloje literatūros, istorijos ir teisės mokytoju, 1811 m. paskirtas šios mokyklos prižiūrėtoju, nuo 1813 m. Žemaičių Kalvarijos vienuolyno vyresnysis.
2. Kun. Jacekas Pliuškevičius (Pluszkiewicz), bajoras iš Šiaulių apskrities, lenkų tautybės, 67 metų amžiaus. Mokėsi Kražiuose,

⁶⁰ Žemaičių Kalvarijos dominikonų vienuolyno vizitacijos aktas, 1818–1811, *RVIA*, f. 822, ap. 12, b. 3605, mikrofilmas: *LIIR*, f. 50, b. 39, l. 24v–26.

- vienuolijoje mokėsi filosofijos ir teologijos. 1769 m. įstojo į vienuolyną, kunigu išventintas 1772 m. Pamokslininku buvo Raseiniuose, Žemaičių Kalvarijoje, Palėvenėje, kuratoriumi Raseiniuose. Žemaičių Kalvarijos subprioras ir predikatorius.
3. Kun. Gerardas Klimavičius (Klimowicz), bajoras iš Raseinių apskrities, lenkų tautybės, 45 metų amžiaus. Mokėsi Raseiniuose, vienuolijoje mokėsi filosofijos ir teologijos. 1791 m. įstojo į vienuolyną, kunigu išventintas 1795 m. Mokytojavo Merkinėje, Vilniaus Šv. Jokūbo vienuolyne, Astrave, Raseiniuose, 1806–1807 m. pamokslininkas Žemaičių Kalvarijos vienuolyne, nuo 1808 m. šio vienuolyno 2-os klasės mokytojas, o nuo 1818 m. – parapijos kuratas.
  4. Kun. Eduardas Svilčevskis (Swilczewski), bajoras iš Kauno apskrities, lenkų tautybės, 54 metų amžiaus. Mokėsi Raseiniuose, vienuolijoje mokėsi filosofijos. 1797 m. įstojo į vienuolyną, kunigu išventintas 1799 m. Nuo 1800 m. 7 metus buvo pamokslininku Raseiniuose, nuo 1807 m. 7 metus Kazokiškių parapijos kuratu ir pamokslininku. Žemaičių Kalvarijos vienuolyno pamokslininkas nuo 1814 m.
  5. Kun. Reginaldas Protasevičius, bajoras iš Gardino apskrities, lenkų tautybės, 32 metų amžiaus. Mokėsi Gardine, vienuolijoje mokėsi filosofijos, teologijos, fizikos ir matematikos. 1801 m. įstojo į vienuolyną, kunigu išventintas 1807 m. 3 metus Naugarduko vienuolyno mokykloje buvo gramatikos mokytoju. Žemaičių Kalvarijos vienuolyno mokykloje fizikos ir matematikos mokytojas.
  6. Kun. Motiejus Jankevičius (Jankiewicz), bajoras iš Raseinių apskrities, lenkų tautybės, 54 metų amžiaus. Mokėsi Kražiuose, vienuolijoje mokėsi filosofijos ir teologijos. 1784 m. įstojo į vienuolyną, kunigu išventintas 1789 m. Po mokslų baigimo įvairiuose vienuolynuose buvo pamokslininku, nuo 1818 m. katechetas Žemaičių Kalvarijoje.
  7. Kun. Liudvikas Dobrovolskis (Dobrowolski), bajoras iš Telšių apskrities, lenkų tautybės, 38 metų amžiaus. Mokėsi Telšiuose, vienuolijoje mokėsi filosofijos ir teologijos. 1802 m. įsto-

- jo į vienuolyną, kunigu išventintas 1805 m. Nuo 1807 m. 11 metų buvo pamokslininku Kaune, Raseiniuose, Agluonoje. Pamokslininkas Žemaičių Kalvarijoje nuo 1818 m.
8. Kun. Julijonas Labaševskis (Łabaszewski), bajoras iš Marijampolės apskrities, lenkų tautybės, 30 metų amžiaus. Mokėsi Raseiniuose, vienuolijoje mokėsi filosofijos ir teologijos. 1808 m. įstojo į vienuolyną, kunigu išventintas 1813 m. Baigęs mokslus Vilniuje buvo Zabialų (Zabielų) vienuolyno mokyklos lenkų ir lotynų gramatikos profesoriumi. Tokias pačias pareigas eina Žemaičių Kalvarijos mokykloje.
  9. Kun. Herkulesas Galdikovskis (Galdykowski), bajoras iš Telšių apskrities, lenkų tautybės, 29 metų amžiaus. Mokėsi Zabialų (Zabielų) gimnazijoje, vienuolijoje mokėsi filosofijos ir teologijos. 1812 m. įstojo į vienuolyną, kunigu išventintas 1815 m. Nuo 1818 m. Žemaičių Kalvarijos vienuolyno mokyklos fizikos ir matematikos profesorius.
  10. Kun. Romualdas Vaitkevičius (Woytkiewicz), bajoras iš Breslaujos apskrities, lenkų tautybės, 28 m. amžiaus. Mokėsi Marijampolėje, vienuolijoje mokėsi filosofijos ir teologijos. 1814 m. įstojo į vienuolyną, kunigu išventintas 1816 m. Nuo 1817 m. – Žemaičių Kalvarijos vienuolyno mokyklos aritmetikos, geografijos ir istorijos mokytojas.
  11. Kun. Boguslavas Onechimovskis (Oniechimowski), bajoras iš Breslaujos apskrities, lenkų tautybės, 21 metų amžiaus. Mokėsi Zabialų (Zabielų) gimnazijoje. 1813 m. įstojo į vienuolyną. Nuo 1817 m. – Žemaičių Kalvarijos vienuolyno mokyklos literatūros mokytojas.

Kėdainių senosios observacijos karmelitų vienuolynas⁶¹

1. Kun. Kirilas Sasnauskas (Sosnowski), bajoras, 42 metų amžiaus. Mokėsi Vilniaus gimnazijoje iki 3 klasės, vienuolijoje mokėsi filosofijos ir teologijos. 1790 m. kovo 6 d. Vilniuje įstojo į vie-

⁶¹ Kėdainių senosios observacijos karmelitų vienuolyno vizitacijos aktas, 1818-01-08, *RVIA*, f. 822, ap. 12, b. 3590, mikrofilmas: *LIIR*, f. 50, b. P38, l. 12v–13.

nuolyną. 1801–1806 m. Vilniaus vienuolyne buvo pamokslininku, 6 metus nenustatyto vienuolyno kuratu. Kėdainių prioras antri metai.

2. Kun. Benediktas Dereškevičius (Dereszkiewicz), bajoras, 30 metų amžiaus. Pradžios mokslus ėjo Marijampolėje, vienuolijoje mokėsi filosofijos ir teologijos, 1811–1812 m. lankė Vilniaus universitetą. 1805 m. kovo 2 d. Vilniuje įstojo į vienuolyną. 1807–1810 m. Kražiuose buvo profesoriumi, nuo 1811 m. Kėdainių vienuolyno kuratas ir mokyklos kapelionas. 1813 m. gavo teologijos daktaro laipsnį.
3. Kun. Stanislovas Barkauskas (Borkowski), bajoras iš Upytės apskrities, 38 metų amžiaus. Iki 3 klasės mokėsi Dotnuvoje, nuo 1803 m. iki 1807 m. vienuolijoje mokėsi logikos ir teologijos. 1802 m. Vilniuje įstojo į vienuolyną. 1807–1809 m. buvo profesoriumi Kražiuose, 4 metus – subprioru Pumpėnuose ir Raseiniuose.

Kolainių senosios observacijos karmelitų vienuolynas⁶²

1. Kun. Andriejus Misevičius (Missiewicz), prioras. Bajoras, 58 metų amžiaus, vienuolyne 36 metai. Mokėsi Raseinių pijorų mokykloje, vienuolijoje – teologijos ir kitų mokslų. 1786 m. vasario 24 d. įstojo į vienuolyną. Raseinių vienuolyne buvo pamokslininku, 12 metų dirbo Biržų parapijoje, 9 metus buvo Kėdainių vienuolyno prioru, 2 metus gyveno Raseinių vienuolyne. Kolainiuose 6 metai. Provincijos defnitorius.
2. Kun. Baltazaras Bucevičius (Bucewicz), vikaras, provincijos mokyklų fizikos mokytojas. Bajoras, 40 metų amžiaus, vienuolyne 22 metai. Mokėsi Kražiuose, vienuolijoje – filosofijos ir teologijos. Vilniaus universitete studijavo iškalbą, fiziką, chemiją, mineralogiją, matematiką ir gavo filosofijos kandidato ir teologijos magistro laipsnius. 1797 m. sausio 6 d. įstojo į vienuolyną. Vilniuje 2 metus buvo teologijos mokytoju, dabar

⁶² Kolainių senosios observacijos karmelitų vienuolyno vizitacijos aktas, 1818-01-22, *RVIA*, f. 822, ap. 12, b. 3587, mikrofilmas: *LIIR*, f. 50, b. P37, l. 15v–16.

- 11 metų yra fizikos mokytoju, 10 metų mokytojavo Kražiuose. Buvęs provincijos defnitorius.
3. Kun. Leonardas Paročka (Poroczko), matematikos mokytojas, mokyklos prefektas ir provincijos defnitorius. Bajoras, 34 metų amžiaus, vienuolyne 13 metų. Mokėsi Kražiuose, vienuolijoje mokėsi filosofijos ir teologijos. Vilniaus universitete studijavo fiziką, matematiką, mineralogiją, chemiją ir gavo filosofijos kandidato ir teologijos magistro laipsnius. 1805 m. įstojo į vienuolyną. 9 metus buvo matematikos mokytoju Kražiuose.
  4. Kun. Petras Helmanas (Helman), teisės, istorijos ir vokiečių kalbos mokytojas. Bajoras, 28 metų amžiaus, vienuolyne 11 metų. Mokėsi Marijampolėje, vienuolijoje mokėsi filosofijos ir teologijos. Vilniaus universitete studijavo fiziką, matematiką ir teisę, filosofijos kandidatas. 8 metus buvo mokytoju Kražiuose.
  5. Kun. Vladislovas Gedgaudas (Giedgowd), iškalbos ir poezijos bei lotynų kalbos mokytojas. Bajoras, 30 metų amžiaus, vienuolyne 7 metai. Mokėsi Kražiuose, vienuolijoje mokėsi filosofijos ir teologijos. Vilniaus universitete studijavo teologiją, istoriją, teisę ir literatūrą, abiejų teisių kandidatas. 1810 m. įstojo į vienuolyną. Vilniuje buvo noviciato magistras, 2 metus – mokytoju Kražiuose.
  6. Kun. Andriejus Balsevičius (Balsewicz), aritmetikos ir geografinio mokytojas. Bajoras, 36 metų amžiaus, vienuolyne 7 metai. Mokėsi Kražiuose, vienuolijoje mokėsi filosofijos ir teologijos. Vilniaus universitete klausė filosofijos. 1810 m. įstojo į vienuolyną. Kražiuose 2 metus mokytojavo.
  7. Kun. Dionizas Balsevičius (Balsewicz), kapelionas pamokslininkas ir prancūzų kalbos mokytojas. Bajoras, 26 metų amžiaus, vienuolyne 6 metai. Mokėsi Kražiuose, vienuolijoje mokėsi filosofijos ir teologijos. Vilniaus universitete klausė filosofijos. 1812 m. įstojo į vienuolyną. Kražiuose buvo religijos ir prancūzų kalbos mokytoju.
  8. Kun. Lukas Kardzikovskis (Kordzikowski), rusų gramatikos ir kalbos mokytojas. Bajoras, 23 metų amžiaus, vienuolyne 5 metai. Mokėsi Kražiuose, vienuolijoje mokėsi filosofijos. Vilniaus

universitete studijavo teisę, filosofijos kandidatas. 1812 m. įstojo į vienuolyną.

Linkuvos senosios observacijos karmelitų vienuolynas⁶³

1. Kun. Feliksas Pakelovičius (Pokiłłowicz), prioras. Bajoras iš Upytės apskrities. Mokėsi Panevėžyje, vienuolyne mokėsi filosofijos ir teologijos. Universitete studijavo iškalbą ir teisę. 1795 m. Vilniuje įstojo į vienuolyną. Buvo magistru Vilniuje, Kražiuose buvo istorijos ir teisės profesoriumi. Linkuvos prioras 7 metai.
2. Kun. Albinas Grigalauškas (Grygałowski), vikaras, klebonas. Bajoras. Mokėsi Kaune, vienuolyne mokėsi filosofijos ir teologijos. 1795 m. Vilniuje įstojo į vienuolyną. Įvairiuose vienuolynuose buvo pamokslininkas ir brolijos promotorius.
3. Kun. Albertas Bernatavičius (Bernatowicz), subprioras. Bajoras. Mokėsi Marijampolėje, vienuolyne mokėsi filosofijos ir teologijos. 1793 m. Vilniuje įstojo į vienuolyną. Buvo pamokslininkas.
4. Marcelijus Kelpšas (Kielpsz), bajoras. Mokėsi Marijampolėje, vienuolijoje mokėsi filosofijos ir teologijos. 1802 m. Vilniuje įstojo į vienuolyną. Buvo pamokslininkas ir brolijos promotorius.

Raseinių senosios observacijos karmelitų vienuolynas⁶⁴

1. Kun. Pranciškus Užameckis (Uzamecki), bajoras, 29 metų amžiaus. Kražiuose mokėsi fizikos, matematikos ir kitų mokslų. 1806 m. įstojo į vienuolyną. Buvo profesoriumi nuo 1810 iki 1816 m.
2. Kun. Hilarijonas Dagevičius (Dagiewicz), bajoras, 36 metų amžiaus. Kražiuose mokėsi fizikos, matematikos ir kitų mokslų. 1809 m. įstojo į vienuolyną. Pumpėnų vienuolyne ėjo paprapines ir pamokslininko pareigas.
3. Kun. Elijašas Kuršelis (Kurszel), pamokslininkas. Bajoras,

⁶³ Linkuvos senosios observacijos karmelitų vienuolyno vizitacijos aktas, 1818-01-29, *RVIA*, f. 822, ap. 12, b. 3588, mikrofilmas: *LIIR*, f. 50, b. P37, l. 16v–17.

⁶⁴ Raseinių senosios observacijos karmelitų vienuolyno vizitacijos aktas, 1818-01-18, *RVIA*, f. 822, ap. 12, b. 3589, mikrofilmas: *LIIR*, f. 50, b. P38, l. 24v–25.

30 metų amžiaus. Mokėsi Kražiuose, vienuolyne mokėsi filosofijos ir teologijos. 1812 m. įstojo į vienuolyną.

Raseinių pijorų vienuolynas⁶⁵

1. Kun. Silvestras Vialbutas (Wialbutt), vienuolyno rektorius. Bajoras iš Raseinių apskrities, 48 metų amžiaus. Mokėsi Raseinių apskrities mokykloje, po to studijavo Vilniaus akademijoje matematiką, fiziką ir teologiją. 1786 m. rugsėjo 3 d. Liubešive įstojo į vienuolyną. 6 metus buvo Ščiutino viešosios mokyklos mokytoju, 10 metų mokytojavo Ukmergės vienuolyne, 8 metus buvo Raseinių vienuolyno mokyklos prefektu, 1 metus – Panevėžio vienuolyno rektoriumi. Raseinių vienuolyno rektorius nuo 1814 m.
2. Kun. Ignacas Prialgauškas (Przyalgowski), vicerektorius. Bajoras iš Raseinių apskrities, 47 metų amžiaus. Mokėsi Raseiniuose, paskui vienuolijoje ir Vilniaus akademijoje studijavo matematiką, fiziką ir teologiją. 1786 m. rugsėjo 3 d. Liubešive įstojo į vienuolyną. Baigęs mokslus 20 metų buvo pijorų vienuolynų mokyklų mokytoju, 3 metus – konvikto regensu.
3. Kun. Juozapas Bartoševičius, mokyklos prižiūrėtojas, matematikos, fizikos ir prancūzų kalbos mokytojas. Bajoras iš Upytės apskrities, 34 metų amžiaus. Mokėsi Panevėžyje, po to vienuolijoje ir Vilniaus universitete studijavo matematiką, astronomiją, architektūrą, fiziką ir gamtos mokslų istoriją (naturalna historia). 1804 m. spalio 9 d. Liubešive įstojo į vienuolyną. 10 metų eina mokytojo pareigas.
4. Elijašas Gustinevičius (Gustyniewicz), lotynų kalbos mokytojas, bajoras iš Naugarduko apskrities, 32 metų amžiaus. Mokėsi Merkinėje, vienuolijoje mokėsi iškalbos, matematikos ir fizikos. 1805 m. rugsėjo 3 d. Liubešive įstojo į vienuolyną. 8 metus eina mokytojo pareigas.
5. Klierikas Antanas Danilevičius (Danilewicz), aritmetikos ir geografijos mokytojas. Bajoras iš Ukmergės apskrities, 35 metų

⁶⁵ Raseinių pijorų vienuolyno vizitacijos aktas, 1817-12-27, *RVIA*, f. 822, ap. 12, b. 3594, mikrofilmas: *LIIIR*, f. 50, b. P38, l. 15v–16.

amžiaus. Mokėsi Ukmergėje, vienuolijoje mokėsi iškalbos, matematikos ir istorijos. 1804 m. spalio 9 d. Liubešive įstojo į vienuolyną. 2 metai eina mokytojo pareigas.

6. Klierikas Motiejus Bradavičius (Brodowicz), iškalbos, teisės ir rusų kalbos mokytojas. Bajoras iš Užnerio apskrities, 24 metų amžiaus. Mokėsi Mižrečios (Międzyrzecze), vienuolijoje mokėsi lenkų ir romėnų literatūros, matematikos ir fizikos. 1814 m. liepos 19 d. Liubešive įstojo į vienuolyną. 2 metai eina mokytojo pareigas.

Žaiginio pranciškonų konventualų vienuolynas⁶⁶

1. Kun. Antanas Romatovskis (Romatowski), gvardijonas. Bajoras iš Mazovijos, 47 metų amžiaus. Vilniaus akademijoje studijavo botaniką, gamtos mokslų istoriją (naturalna historia), aukštąją matematiką, fiziką. Teologijos daktaras. 1796 m. Vilniuje įstojo į vienuolyną. 5 metus Kauno apskrities mokykloje buvo matematikos, fizikos, logikos, gamtos mokslų istorijos profesoriumi ir prefektu, 4 metus vienuolijoje filosofijos profesoriumi, 7 metus Pinsko apskrities mokykloje matematikos, fizikos, logikos, gamtos mokslų istorijos profesoriumi ir prižiūrėtoju. Buvo Drohičino ir Valkininkų vienuolynų gvardijonu. Nuo 1817 m. – Žaiginio vienuolyno gvardijonas.
2. Kun. Grigalius Dambrauskas (Dombrowski), gvardijono pavaduotojas arba vikaras. Bajoras iš Šiaulių apskrities, 52 metų amžiaus. Mokėsi Kražiuose, vienuolijoje mokėsi filosofijos ir teologijos. 1789 m. Vilniuje įstojo į vienuolyną. 12 metų buvo pamokslininku, 5 Kauno kustodijos kustuodu, nuo 1817 m. vienuolijos nuodėmklausys.
3. Kun. Motiejus Litavičius (Littowicz), bajoras iš Telšių apskrities, 49 metų amžiaus. Mokėsi Telšiuose, vienuolijoje mokėsi filosofijos ir moralinės teologijos. 1798 m. Vilniuje įstojo į vienuolyną. 8 metus buvo pamokslininku ir dabar eina tas pačias pareigas.
4. Kun. Kornelijus Šimkevičius (Szymkiewicz), bajoras iš Šiaulių

⁶⁶ Žaiginio pranciškonų konventualų vienuolyno vizitacijos aktas, 1817, *RVIA*, f. 822, ap. 12, b. 3595, mikrofilmas: *LIIR*, f. 50, b. P38, l. 5.

apskritis, 49 metų amžiaus. Mokėsi Kražiuose, vienuolijoje mokėsi filosofijos ir moralinės teologijos. 1798 m. Vilniuje įstojo į vienuolyną. 8 metus buvo pamokslininku ir dabar eina tas pačias pareigas.

5. Kun. Juozapas Samulevičius (Samulewicz), bajoras iš Šiaulių apskrities, 38 metų amžiaus. Mokėsi Dotnuvoje, vienuolijoje mokėsi filosofijos ir moralinės teologijos. 1802 m. Vilniuje įstojo į vienuolyną. 7 metai pamokslininkas.

II PRIEDAS

ŽEMAIČIŲ VYSKUPIJOS VIENUOLYNAI IR JŲ UŽDARYMAS*

Nr.	Vienuolynas	Uždarymo metai	Pastabos
1.	Pašaltuonio benediktinų vienuolynas	1832	
2.	Dotnuvos bernardinų vienuolynas	1864	
3.	Kretingos bernardinų vienuolynas	Neuždarytas	
4.	Telšių bernardinų vienuolynas	1852	
5.	Tytuvėnų bernardinų vienuolynas	1864	
6.	Raseinių dominikonų vienuolynas	1886	
7.	Žemaičių Kalvarijos dominikonų vienuolynas	1889	
8.	Kėdainių senosios observacijos karmelitų vienuolynas	1832	
9.	Kolainių senosios observacijos karmelitų vienuolynas	1864	
10.	Linkuvos senosios observacijos karmelitų vienuolynas	1832	
11.	Raseinių senosios observacijos karmelitų vienuolynas	1832	
12.	Raseinių pijorų vienuolynas	1832	

ALGIMANTAS KATILIUS. ŽEMAIČIŲ VYSKUPIJOS VYRŲ VIENUOLYNŲ
TINKLAS XVIII A. PAB. – XX A. PRADŽIOJE

13.	Žaiginio pranciškonų konventualų vienuolynas	1832	
14.	Kęstaičių rokitų špitolė ir vienuolynas	1886	1843 m. vietoje špitolės įkurti kunigų invalidų namai
15.	Varnių rokitų špitolė ir vienuolynas	1864	1843 m. vietoje špitolės įkurti kunigų pataisos namai
16.	Kauno augustinų vienuolynas	1864	Iš Vilniaus vyskupijos
17.	Kauno bernardinų vienuolynas	1850	Iš Vilniaus vyskupijos
18.	Troškūnų bernardinų vienuolynas	1864	Iš Vilniaus vyskupijos
19.	Palėvenės dominikonų vienuolynas	1865	Iš Vilniaus vyskupijos

* Šaltiniai: *LVIA*, f. 669, ap. 3, b. 1282; Martynas Jakulis, „Rokitai: santvarka ir veikla XVIII–XIX a. pirma pusė“, in: *Lietuvių katalikų mokslo akademijos metraštis*, Vilnius, 2010, t. 33, p. 92–93; Vincentas Juzumas, *Žemaičių vyskupijos aprašymas*, parengė Mindaugas Paknys, Vilnius: Žemaičių vyskupijos muziejus, 2013, p. 180; Saulius Bytautas, „Rokitų vienuolijos Lietuvoje 1705–1886 m. Kęstaičių vienuolyno aktualijos 1854–1861 m.“, in: *Rokitai ir Kęstaičiai*, sudarytojas Povilas Švėrebas, (ser. *Žemaičių praeitis*, 14), Vilnius: Vilniaus dailės akademijos leidykla, 2010, p. 60, 66.

prelates and canons of the Chapter chose as their coadjutors active persons as a rule already having experience in priestly service and having a position in Church structures. A majority of them used their service as temporary coadjutors as the opportunity to become real members of the Chapter.

The course of the nominations of the temporary coadjutors was abolished on the initiative of the imperial government in the first half of 1828. It was sought urgently to create the impression that the abolishment of the duties of temporary coadjutors, or more precisely of the nominations to these duties was the will of the clergy of the Chapter or possibly of the archbishop metropolitan. The statement about the reestablished direct relations of some churches with the Apostolic See and therefore, supposedly, the disappearing need to change the coadjutors *cum futura successione* with temporary ones, presented as the main argument, conditioning the abolishment of the process of the nominations of temporary coadjutors was clearly demagogic. The abolishment of the duties of the Temporary Coadjutors of the Vilnius cathedral Chapter initiated by the government of the Russian Empire should be accurately evaluated as one of the first expressions of the anti-Catholic policies carried out by the imperial government in the territories annexed by the Russian Empire after the partitions of the Republic of Both Nations making use of the hierarchy of the Catholic Church.

THE NETWORK OF MEN'S MONASTERIES IN THE
DIOCESE OF THE SAMOGITIANS AT THE END OF THE
18TH – THE BEGINNING OF THE 20TH CENTURY

ALGIMANTAS KATILIUS

The actions of the institutions of the Russian Empire's government determined the change in the network of the men's monasteries in the Diocese of Samogia at the end of the 18th century – beginning of the 20th century. Due to the actions of the Russian government the number of men's monasteries decreased and at the beginning of the 20th century only one monastery remained active. From

the end of the 18th century until the middle of the 19th century there were 15 men's monasteries in the Diocese of Samogitia. In the middle of the 19th century after joining part of the monasteries of the Diocese of Vilnius to the Diocese of Samogitia the number of monasteries increased by four. Therefore, in the whole Diocese of Samogitia in the 19th century there were 19 monasteries, which represented 8 orders: the Augustines, Benedictines, Friars Minor of the Observance (Bernardines), Dominicans, Carmelites of the Old Observance, Piarist Fathers, Friars Minor Conventual and St. Rochus friars. The Bernardines had the most monasteries even 8, the Carmelites of the Old Observance – 4, the Dominicans – 3, St. Rochus friars – 2 and the Augustines, Benedictines, Piarists, and Friars Minor Conventual one each. In 1832 6 monasteries were closed, in the period 1850–1889 12 monasteries were closed.

The greatest number of monks in all the monasteries, except for the two monasteries of St. Rochus friars, was in 1828 – 191 monks. From the end of the 18th century until the middle of the 19th century the Bernardines had the most monks. The Benedictines in Pašaltuonys had the fewest monks, until the closing of the monastery every year there were only two monks. After the suppression of the 1863–1864 uprising, when the majority of the monasteries were closed, the number of monks in the not closed monasteries increased. However, by not allowing new monks to be admitted their number decreased each year, until only one monk remained in the only not closed Bernardine monastery in Kretinga. In 1912 new monks were admitted into the Kretinga monastery.

The larger monasteries had schools. Some monasteries maintained high schools and district schools, as for example the Bernardine monastery in Telšiai, the Dominican monastery in Žemaičių Kalvarija, the Carmelites of the Old Observance monastery in Kolainiai. Larger or smaller hospices were operated by the monasteries, even though the foundations for them were not assigned everywhere. According to the existing data in the first half of the 19th century all the monks were of noble origin. In the second half of the 19th century and the beginning of the 20th century, in addition to the nobles there were a few monks of peasant origin. From a geographic point of view most came from Lithuanian districts.